

Ohjelma 16.1.2025

Taloustorstai

- 9.30 **Tervetuloa Taloustorstaihin ja yleiset ajankohtaiset** / Sanna Lehtonen
- 9.50 **Pääekonomistin katsaus** / Minna Punakallio
- 10.10 **Ammatillisen koulutuksen rahoitusjärjestelmä** / Maarit Kallio-Savela
- 10.30 **Aurinko- ja tuulivoimaloiden kiinteistöveroitus** / Pekka Montell
- 10.50 **Valtionosuudet** / Olli Riikonen
- 11.10 **Vihreän siirtymän työpaikat - esittelyssä Alueavain-hanke** / Henrik Lönnqvist
- 11.30 **Valtionosuusuudistus: Selvityshenkilöiden raportti julki 17.12.** / Sanna Lehtonen, Timo Reina ja Olli Riikonen
- 11.50 **Asiaa taloustavarasta -haastevideo**
- 11.55 **Näkemiin ja seuraava Taloustorstai** / Sanna Lehtonen

**KUNTA
LIITTO**

Kaikille avoin ja maksuton! Tervetuloa!

Taloustorstai

TO 16.1.2025 klo 9:30-12:00

**KUNTA
LIITTO**

Kuntatalouden ajankohtaiset

Taloustorstai

16.1.2025

Sanna Lehtonen, kuntatalousasioiden johtaja

Suomen Kuntaliitto

***Onneksi on
KUNNAT!***

**KUNTA
LIITTO**

***Onneksi on
KUNNAT!***

**KUNTA
LIITTO**

kuntavaalit.fi

KUNTA
LIITTO

Tosi kuin vesi

Kunnat ovat yhteiskuntamme perusta. Tästä yksi konkreettinen esimerkki on kuntien asukkailleen tarjoama hanavesi - se on maailman puhtainta ja sitä on aina saatavilla.

Ilman kuntien järjestämiä palveluita arkemme sujuvuus ja yhteiskuntamme hyvinvointi eivät olisi nykyisellä tasolla.

**Ilman toimivia kuntia ei ole toimivaa yhteiskuntaa.
Se on fakta.**

Katso vaikka: kuntavaalit.fi

**Onneksi on
KUNNAT!**

Pistäkää jakoon!

www.kuntavaalit.fi

KUNTA LIITTO

Laki ja hallinto Kuntajärjestäminen ja digitaalisuus Terveys ja elämäntapa Hyvinvointi ja elätykset Työväkunnat ja ympäristö Yhteiskunnat

50 %

12.10.2024 4. blogi 2024 > Minna Karhusen ja kaupunkeja ei ole toimivaa yhteiskuntaa – Mutta mitä ne oikeasti tekevät?

15.10.2024

Minna Karhusen blogi

Ilman kuntia ja kaupunkeja ei ole toimivaa yhteiskuntaa – Mutta mitä ne oikeasti tekevät?

Onneksi on KUNNAT!

Jokainen meistä käyttää joka päivä kuntapalveluja, vaikka ei ehkä sitä tule ajatelleeksi.

Toimitusjohtaja
Minna Karhusen blogi

KUNTA LIITTO

Jokainen meistä käyttää joka päivä kuntapalveluja, vaikka ei ehkä sitä tule edes ajatelleeksi.

Juotko vesihoitovettä? Käveletkö kadulla? Hyppäätkö kenties bussin tai kuljetko työmatkasi auratulla väylällä? Käytkö kirjastossa, teatterissa, museossa tai taidekerhossa? Vietkö lapsesi päiväkotiin? Käykö muonesi koulussa, jossa syö myös kouluruuan? Huolehditko kunnioittaen lenkkeilijöillä tai ulmahallissa? Keräitäänkö jätteesi tasaisin väliajoin omalta kotinurkaltaasi? Entäpä vieräriviedet, katoavatko ne kätevästi puhdistukseen putkita pitkin?

Kaikki nämä asiat, ja myös paljon muuta, hoitaa meille jokaiselle oma kotikunta tai -kaupunki!

KUNTAVAALIT
2025

Onneksi on KUNNAT!

**Jokainen meistä käyttää joka päivä
kuntapalveluja, vaikka ei ehkä tule sitä edes
ajatelleeksi.**

Kuntatalous – Monen muuttujan summa

Uusi painos
Julkaistaan Rafossa
helmikuussa 2025

TE-uudistus voimaan 1.1.2025

TE-raha-asioiden ajankohtaiset

- Sidonnat ja palveluvelka periytyvät työllisyysalueille
 - Sidontavaraukset kohdistuvat pääosin vuoteen 2025, mutta pieni osa sidontavarauksista jatkuu vuosille 2026 ja 2027. Sidonnat yhteensä yli 100 milj. euroa.
 - Osalla siirtyneistä palveluista myös palveluvelkaa, esim. kulukorvaukset.
- Korvattavat kuluhännät
 - Valtion järjestämismvastuulle kuuluvat menot korvataan, **ei koko sidontaa!**
 - Vuoden 2024 maksamaton osuus korvataan: kuten palkkatuet, starttirahat, 55-vuotiaiden työllistämistuet
- Harkinnanvaraiset kulukorvaukset
 - Yli 40 000 hakemusta siirtyi palveluvelkana työllisyysalueille
 - Kulukorvausten arvo korvataan, mutta ei jonojen purkamisesta aiheutuvaa työtä
- Edellä mainitut korvaukset tulevat näillä näkymin maksuun valtionavustuksena
 - TEM valmistelee päätöstä
 - Maksatus vuoden 2025 aikana, tarkemmat korvaussummat selvillä myöhemmin

Päätös

28.11.2024

VN/28455/2024
VN/28455/2024-TEM-328

Jakelussa mainitut

Kertakorvaus kunnille TE -palvelu-uudistuksen muutokulujen kattamiseen

Valtioneuvosto on tänään tekemällään päätöksellä, asian oltua valmistavasti valtioneuvoston raha-asiaivaliokunnan käsiteltävänä, päättänyt valtion vuoden 2024 talousarvion momentin 32.30.35 (Valtion korvaus kunnille TE -palvelu-uudistuksen muutokulujen kattamiseen) määrärahanjaon perusteista seuraavasti.

Korvaus maksetaan kaikille Manner-Suomen kunnille siten, että kertakorvaus on 20 000 euroa kullekin kunnalle sekä 7,79 euroa jokaiselta vuoden 2022 lopussa työvoimaan kuuluneelta kunnan asukkaalta. Lisäksi korvausta maksetaan kullekin työllisyysalueen vastuukunnalle 150 000 euroa. Niillä työllisyysalueilla, joilla työllisyysalueen muodostaa yksi kunta, kyseinen kunta saa vastuukunnalle kuuluvan kiinteän 150 000 euron korvauksen. Niillä työllisyysalueilla, joilla työvoimapalvelut järjestetään kuntayhtymämallilla, maksetaan vastuukunnalle kuuluva 150 000 euron suuruinen korvaus jaettuna yhtä suureen osaan kaikille työllisyysalueen kunnille. Korvaukset maksetaan 1 000 euron tarkkuuteen pyöristettynä. Vuoden 2022 lopussa työvoimaan kuuluneet kunnan asukkaat todetaan Tilastokeskuksen työssäkäyntitilastosta, jonka mukaan Manner-Suomen kunnissa oli vuoden 2022 lopussa yhteensä 2 666 017 työvoimaan kuulunutta henkilöä.

*”Korvaus maksetaan kaikille Manner-Suomen kunnille siten, että kertakorvaus on **20 000 euroa** kullekin kunnalle sekä **7,79 €/as** jokaiselta vuoden 2022 lopussa työvoimaan kuuluneelta kunnan asukkaalta. Lisäksi korvausta maksetaan kullekin työllisyysalueen **vastuukunnalle 150 000 euroa.**”*

Maksatus joulukuun aikana.

**1.1.2025 alkaen
TE-tehtävät ovat osa
kuntien normaalia
budjettivalmistelua ja
kilpailevat samoista
resursseista lasten ja
nuorten palvelujen
kanssa.**

**KUNTA
LIITTO**

**Ehdotukset toimeen-
tulotuen muuttamiseksi
koskisivat myös kuntia**

- Ajankohtaista
- Orpon hallitus
- Päätökset
- Valtioneuvosto
- Säädösvaimistelu ja kehittämishankkeet
- Yhteystiedot
- Tietoa sivustosta

Toimeentulotuen kokonaisuudistusta valmistelevan työryhmän muistio julkaistu

Asiakas- ja palvelusosasto
8.1.2025 10:20 [neore](#)

Toimeentulotukilain kokonaisuudistusta valmistelevan virkamiestyöryhmän loppumuistio on julkaistu. Muistio sisältää työryhmän johtopäätökset siitä, miten toimeentulotuen kokonaisuudistukselle asetettiin tavoitteisiin voitaisiin päästä. Työryhmän toimikausi päättyi 31.12.2024.

Pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelman mukaan hallitus toteuttaa eduskunnan edellyttämän toimeentulotuen kokonaisuudistuksen, joka vahvistaa henkilön itsenäistä selviytymistä, vähentää pitkäaikaista toimeentulotukiin riippuvuutta ja selkiyttää toimeentulotuen roolia viimesijaisena hakintaa vaativana perusturvaan kuuluvana rahoitusena.

Työryhmä on koonnut muistioon mahdollisia toimenpiteitä, jotka vahvistaisivat toimeentulotuen luonnetta viimesijaisena ja väliaikaisena sekä syrjäytymistä ehkäisevänä etuutena. Työryhmä on arvioinut myös mahdollisuuksia löytää hallitusohjelmaan kirjattuja säästöjä toimeentulotuen menoista.

- [Toimeentulotukilain kokonaisuudistusta valmistelevan työryhmän loppumuistio](#) PDF 112733

STM
8.1.

In house -lakiluonnos lausunnoille 15.1.2025

Tiedotteet
Uutiset
Kolumnit ja blogit
Puheet
Tilaa aineistoja
Päätökset
Tapahtumat
Sosiaalinen media ja verkkoliiketoimet
Tarjous- ja lausuntopyynnöt
Venäjän hyökkäys Ukrainaan
Hallitusneuvottelut 2023
Koronavirus

Hankintalain muutokset lausuntokierrokselle

Työ- ja elinkeinoministeriö
15.1.2025 9:27 [uutis](#)

Työ- ja elinkeinoministeriö pyytää lausuntoja työryhmän esitykseen muutosehdotuksista hankintalakiin (laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista) ja erityisalojen hankintalakiin (laki vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja

käyttöoikeussopimuksista). Lausunnot pyydetään antamaan viimeistään 11.3.2025.

Uudistuksella hallitus haluaa edistää markkinoiden toimivuutta, lisätä kilpailua ja kilpailuneutraalisuutta sekä huomioida huoltovarmuuteen liittyviä tarpeita julkisissa hankinnoissa. Hankintojen tehostamisella tavoitellaan merkittäviä kustannussäästöjä keskipitkällä aikavälillä. Tavoite on lisätä yritysten edellytyksiä osallistua julkisen sektorin tarjouskilpailuihin.

Hankintalakiä ehdotetaan muutettavan muun muassa siten, että markkinakartoitusta ja hankinnan hoidon edistetään. Lakiin asetettainin lähtökohtainen tavoite kilpailutuksen suunniin, jos kilpailuun osallistuu useita tarjoajia, ja tästä voidaan poiketa vain erityisen painavasta syystä. Lisäksi hankintalakiin määritellään, että kynnysarvon ylittävää hankintaa voidaan olla jakamatta osiin vain erityisestä syystä ja mahdollisesti vain erittäin harvoin.

Hallitusohjelman mukaisesti esityksessä rajoitetaan sidosyksiköiden käyttöä hankinnoissa. Sidosyksiköiden omistukselle yleisen edun huomioon otettava vähimmäisomistusosuus.

Lisätiedot:

kaupallinen neuvos Olli Hyvärinen, TEM, p. 029 504 7026
johtava asiantuntija Rikka Hietanen, TEM, p. 0295 047 078

Lausunnot
11.3.
mennessä

TALOUS →

Hallituksen yksi suurimmista kunta-asioista on nyt toden teolla tapetilla – torjuttavana on tuhoisa hallintohumppa ja miljardiluokan lasku

Jouni Lampinen

15.1.2025 klo 15:30

[f](#) [X](#) [v](#) [in](#) [✉](#)

Markkinoiden toimivuutta valvova Kilpailu- ja kuluttajavirasto ei kamara mekaanisen omistussuosuden lisäämistä lakiin. Kuva: Pixabay

Työ- ja elinkeinoministeriö pyytää lausuntoja työryhmän esitykseen muutosehdotuksista hankintalakiin.

Lausunnot pyydetään antamaan viimeistään 11.3.

Uudistuksella hallitus haluaa ministeriön mukaan edistää markkinoiden toimivuutta.

Hallitus on ilmoittanut tavoitteekseen lisätä yritysten edellytyksiä osallistua julkisen sektorin tarjouskilpailuihin.

Mukana esityksessä on sidosyksiköjä koskeva kymmenen prosentin vähimmäisomistusvaatimus, joka perustuu hallitusohjelmaan.

Moni kunta on jo ehtinyt nostaa esiin huolensa siitä, miten kymmenen prosentin omistussuosuden vaatimuksen toteutuminen olisi isku Suomen taloudelle ja voisi olla todella kova isku yksittäisille kunnille.

Sidosyksikköuudistuksen lausuntokierros alkoi eilen 15.1.2025

10 % vähimmäisomistusosuuden muutosta edistetään

- Lausuntokierros poikkeuksellisen merkityksellinen
 - Määritetty osaksi vaikutusten arviointia, joka työryhmämietinnössä puuttellinen
- Hankintalain lausuntokierros **15.1.-11.3.2025**
 - Päätöksenteko/hyväksymisprosessi huomioiden tiukka
- Keväällä lausuntopalautteen läpikäynti ja mahdollinen työryhmän jatkotyöstö
- Eduskuntaan syysistuntokaudella
- Voimaan alustavasti 1.1.2026 + siirtymäaika

Webinaari

In house -lainsäädäntö uudistuu: Mitä kuntien kannattaa tietää lakipaketin lausuntokierroksesta?

Tapahtuman tiedot**Aloituspäivämäärä:** 30.1.2025 13:00**Päätymispäivä:** 30.1.2025 14:00**Tapahtumatyyppi:** Verkkokoulutus**Viimeinen ilmoittautumispäivä:** 29.1.2025 16:00**Tapahtuman järjestäjä:** Kuntaliitto

In house -lakimuutos on lausunnoilla 15.1.–11.3.2025. Järjestämme 30.1. klo 13–14 webinaarin, jossa käydään läpi, miten sidosyksikkösääntelyä on tarkoitus kehittää hallituksen esityksessä. Esittelemme hallituksen esityksen mahdollisia vaikutuksia kuntiin sekä näkökulmia, joita lausuntokierroksen valmistelussa aikana on hyvä pitää mielessä.

Tervetuloa!

30.1.**klo 13-14**

Kuntaliiton tuki lausuntovaiheeseen

- Kuntaliitto on laatinut kuntien lausuntojen kirjoitustyön tueksi taustamuistion
 - Kuntiin asiakaskirjeenä
- [Webinaari lausuntokierroksesta ja lausumisesta](#)
30.1.2025 klo 13-14
- Kuntaliiton lausuntoluonnos julkaistaan tammikuun viimeisellä viikolla
 - Näkökulma eri kuin kuntien lausunnoissa
 - Kannustamme käytännön esimerkkien esittämiseen ja vaikutusten arvioimiseen

Nyt vetoavat pääkaupunkiseudun ympäristökunnat ja -kaupungit: In house-yhtiöiden mekaaninen sääntely uhkaa hyvin toimivia palveluja ja tulee kalliiksi

Käytännössä kaikki pääkaupunkiseudun ympäristökunnat ovat osakkaina yhtiöissä, joita tulisi purkaa ja joiden tuottamat palvelut tulisi järjestää uudelleen. Näiden yhtiöiden avulla järjestetään esimerkiksi jätehuoltoa.

Hyvinkään kaupunginjohtaja **Johanna Luukkonen**

KUNTA
LIITTO

Pääkaupunkiseutua ympäröivät Kuuma-seudun kunnat ja kaupungit eli Hyvinkää, Järvenpää, Kerava, Kirkkonummi, Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen, Sipoo, Tuusula ja Vihti vetoavat yhdessä Kuntaliiton kanssa maan hallitukseen, että se ei veisi eteenpäin hankintalain uudistusta sellaisessa muodossa, joka rajaa mekaanisesti kuntien yhteisten yhtiöiden käyttöä.

Hallituksen suunnitelman mukaan kunnan tulisi omistaa vähintään kymmenen prosenttia yhtiön osakkeista voidakseen käyttää sen palveluja.

**Raportoinnin tärkeät
määräajat 15.1. ja 25.1.**

Valtiokonttorille raportoinnit

- Kunnan ja kuntayhtymän **talousarvio ja -suunnitelma KTAS** viimeistään **15.1.2025** – eli eilen!
- Kunnan ja kuntayhtymän **tilinpäätösarvio KKTPA** sekä liikelaitoksen sekä vesihuollon taseyksikön **tilinpäätösarvio KLTPA** viimeistään **25.1.2025**.
 - Huomioithan että raportoinnin määräpäivä 25.1. on lauantai, eivätkä Valtiokonttorin asiantuntijat päivystä silloin Kuntien ja hyvinvointialueiden taloustietopalvelun asiakaspalvelukanavassa.
- Myös mahdolliset puuttuvat **Tytäryhteisöt, osakkuusyhteisöt, liikelaitokset ja muut yksiköt** eli **ToltA 2024-** ja **ToltB 2025** -kokonaisuudet mahdollisimman pian.
- **Ohjeet** tietojen raportointiin löytyvät **Kunta-AURA-käsikirjan** luvuista 7.1 (KTAS), 7.4 (KKTPA), 7.5 (KLTPA) sekä 7.12 TOLTA ja TOLTB.

RAFO Rahoitus- ja johtamisfoorumi 2025

Lahti | 5.2.2025 10:00 – 6.2.2025 14:30 | Lähikoulutus

Eteneekö valtionosuusuudistus

VM
16.12.

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Etusivu Vastualueet Ajankohtaista Hankkeet ja säädösvaivastelu Julkaisut Ministeriö

Tiedotteet ja uutiset
Kolumnit
Puheet
Päätökset
Uutiskirjeet
Tapahtumat
Ajankohtaiset teemat
Tulevat julkistukset
VM sosiaalisessa mediassa
Tilaa aineistoja

Selvityshenkilöt Arto Sulonen ja Eero Laesterä luovuttivat valtionosuusjärjestelmän uudistamiseen liittyvän raporttinsa kunta- ja alueministeri Anna-Kaisa Ikoselle

valtiovaraministeriö
16.12.2024 12:00 TIEDOTE

Valtionosuusjärjestelmäuudistuksen valmistelun tueksi nimetyt selvityshenkilöt Arto Sulonen ja Eero Laesterä ovat luovuttaneet raporttinsa kunta- ja alueministeri Anna-Kaisa Ikoselle. Raportti sisältää selvityshenkilöiden mallin uudeksi kuntien peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmäksi.

Selvityshenkilöiden toimeksianto perustuu pääministeri **Petteri Orpon** hallituksen hallitusohjelmaan. Selvityshenkilöiden esittämän mallin lähtökohtana on Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen (VATT) tutkimus valtionosuuden laskentaperusteiksi.

Selvityshenkilöt ehdottavat valtionosuusjärjestelmän perusrakenteen ennallaan säilyttämistä. Selvityshenkilöiden ehdotuksen mukaan valtionosuusjärjestelmä koostuisi jatkossakin tarve- ja olosuhdetekijöiden tasauksesta, lisäosista, tulopohjan tasauksesta sekä erinäisistä järjestelmän ulkopuolisista eristä. Veropolittisista ratkaisuista kunnille aiheutuneiden verotulojen muutosten kompensaatit ehdotetaan sulautettavaksi osaksi palveluiden rahoitusjärjestelmää korottamalla valtionosuusprosenttia. Sote-siirtoerät itsenäisinä valtionosuusperusteinaan sinänsä poistuisivat.

200 ihmiset

KUNTIEN RAHOITUSJÄRJESTELMÄN UUDISTAMINEN

Kuntien rahoitusjärjestelmän uudistaminen

Taloustorstai EXTRA – aamukahvivilaisuus

TI 17.12. klo 9-10 (teams)

Selvityshenkilöt luovuttivat raporttinsa ministerille **MA 16.12.**

ESPO

Verkkotilaisuus valtionosuuden tasauksesta valtionosuusuudistuksessa

Keskiviikko 15.1.2025 klo 13.00 – 14.00 VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Valtiovarainministeriö järjestää kunnille ja medialle tarkoitetun taustatilaisuuden liittyen valtionosuuden tasaukseen valtionosuusuudistuksessa. Tilaisuuden tarkoituksena on avata tarkemmin verotuloihin perustuvaa peruspalveluiden valtionosuuksien tasausta osana valtionosuusuudistuksen valmistelua ja selventää mahdollisia väärinymmärryksiä.

Tilaisuuden puheenjohtajana toimii finanssineuvos **Kati Jussila**. Ehdotettuja muutoksia valtionosuuden tasausjärjestelmään esittelevät finanssineuvos **Markku Nissinen** ja erityisasiantuntija **Teija Kauhanen**.

Tilaisuuden aikana on mahdollista esittää Teamsin kommenttikentässä kysymyksiä, joihin pyritään vastaamaan tilaisuuden aikana. Tilaisuus on avoin kaikille kiinnostuneille.

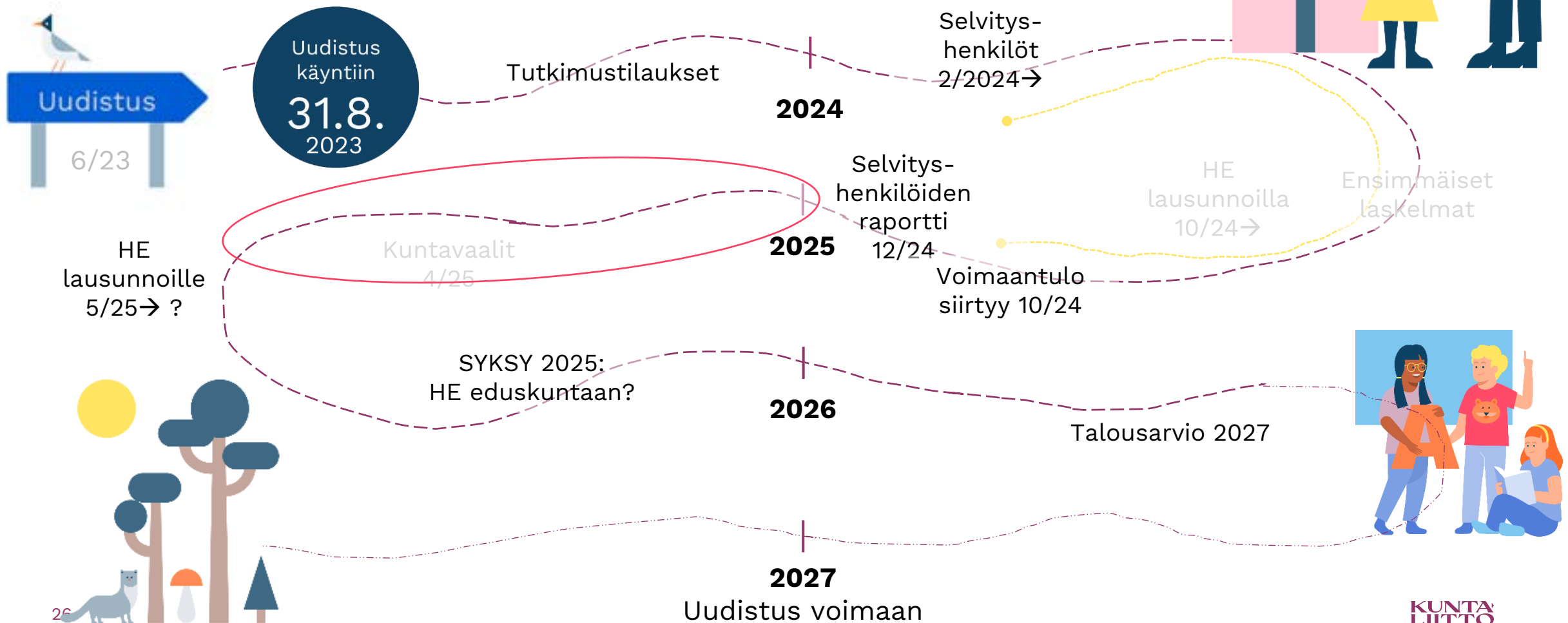
Aika: Keskiviikko 15. tammikuuta 2025 kello 13-14 (kunnille ja medialle) ja klo 14-14.45 (medialle)

Paikka: Teams

[Linkki tilaisuuteen](#)

Valtionosuusjärjestelmän uudistamisen aikataulu

Kuntaliiton kuntataloustiimi palveluksessanne

Sanna Lehtonen
Kuntatalousasioiden johtaja
Elinvoima ja talous -yksikkö,
Kuntatalous

+358 9 771 2075, +358 50 575 9090
Sanna.Lehtonen@kuntaliitto.fi
Korkearesoluutioisella kuvalla
Flickrissä

Vastualueet

- kuntatalous ja -rahoitus
- julkinen talous, veronrahoitus
- kunta-valtio -rahoitus
- vlti- ja TE2024-suodatuksen rahoitus

Marja-Liisa Ylitalo
Kehittämispäällikkö
Elinvoima ja talous -yksikkö,
Kuntatalous

+358 9 771 2083
Marja-Liisa.Ylitalo@kuntaliitto.fi
Korkearesoluutioisella kuvalla
Flickrissä

Vastualueet

- talouden ohjaus: talousarvio ja -suunnitelma, kirjasto
- sisäinen valvonta, sisäinen tarkastus ja riskienhallinta
- tilintarkastus
- automaattinen talousraportointi

Olli Riikonen
Erityisasiantuntija
Elinvoima ja talous -yksikkö,
Kuntatalous

+358 9 771 2258, +358 50 477 5419
Olli.Riikonen@kuntaliitto.fi

Vastualueet

- veritilintarkastus
- veritilintarkastus

Annina Tolonen
Anustava data-analyytikko
Elinvoima ja talous -yksikkö,
Kuntatalous

+358 9 771 2195, +358 50 250 2082
Annina.Tolonen@kuntaliitto.fi

Vastualueet

- tietoväestön ja data-analytiikkaan liittyvät tehtävät erityisesti kuntatalouden haasteissa

Mikko Mehtonen
Kehittämispäällikkö
Elinvoima ja talous -yksikkö,
Kuntatalous

+358 9 771 2542, +358 50 592 8888
Mikko.Mehtonen@kuntaliitto.fi

Vastualueet

- veritilintarkastus
- TE -suodatuksen rahoitus, osa TE -muutostilintarkastusta
- taloushallinto ja tilintarkastus
- kunnan kustannuslaskenta ja markkinapalvelujen hinnoittelu

Pekka Montell
Erityisasiantuntija
Elinvoima ja talous -yksikkö,
Kuntatalous

+358 9 771 2126, +358 44 085 1728
Pekka.Montell@kuntaliitto.fi
Korkearesoluutioisella kuvalla
Flickrissä

Vastualueet

- veritus
- kunnan veronrahoitus ja veritilintarkastus
- veripolitiikka

Benjamin Strandberg
Asiantuntija
Elinvoima ja talous -yksikkö,
Kuntatalous

+358 9 771 2052, +358 50 594 0823
Benjamin.Strandberg@kuntaliitto.fi
Korkearesoluutioisella kuvalla
Flickrissä

Vastualueet

- kunnan veronrahoitus ja veritilintarkastus
- kuntatalouden tuotantokäytön palvelu
- talouden ohjaus ja talouslaskenta

Minna Punakallio
Pääekonomisti
Elinvoima ja talous -yksikkö,
Kuntatalous

+358 9 771 2095, +358 40 761 5175
Minna.Punakallio@kuntaliitto.fi
Twitter: @MinnaPunakallio
Korkearesoluutioisella kuvalla
Flickrissä ja Pääekonomistin
palsta

Vastualueet

- kuntatalous, julkinen talous, ennusteet
- talouspolitiikka
- kunta-valtio-rahoitus
- veripolitiikka, finanssipolitiikka

Sari Karento
Kehittämispäällikkö
Elinvoima ja talous -yksikkö,
Kuntatalous

+358 9 771 2016
Sari.Karento@kuntaliitto.fi

Vastualueet

- kirjasto- ja kulttuurin kuntajärjestön ohjeet
- talouden ohjaus
- tarkastus
- sisäinen valvonta
- riskienhallinta

Jari Valne
Erityisasiantuntija
Elinvoima ja talous -yksikkö,
Kuntatalous

+358 9 771 2016, +358 50 542 7687
Jari.Valne@kuntaliitto.fi

Vastualueet

- veritilintarkastus, apitilintarkastus, johtamiset ja rahoituskäytöt
- riskienhallinta ja veritilintarkastus
- maksuväestön hoito, sisä- ja maksaminen
- rahoitusjärjestelmät

www.kuntaliitto.fi → Talous ja elinvoima

Lisätiedot:

Sanna Lehtonen

Kuntatalousasioiden johtaja
Elinvoima ja talous -yksikkö
Suomen Kuntaliitto ry
Toinen linja 14, 00530 Helsinki
+358 9 771 2079, +358 50 575 9090
Twitter: @SKlehtonen
Sanna.Lehtonen@kuntaliitto.fi
www.kuntaliitto.fi

Pääekonomistin katsaus

Taloustorstai 16.1.2025

@minnapunakallio.bsky.social @MinnaPunakallio

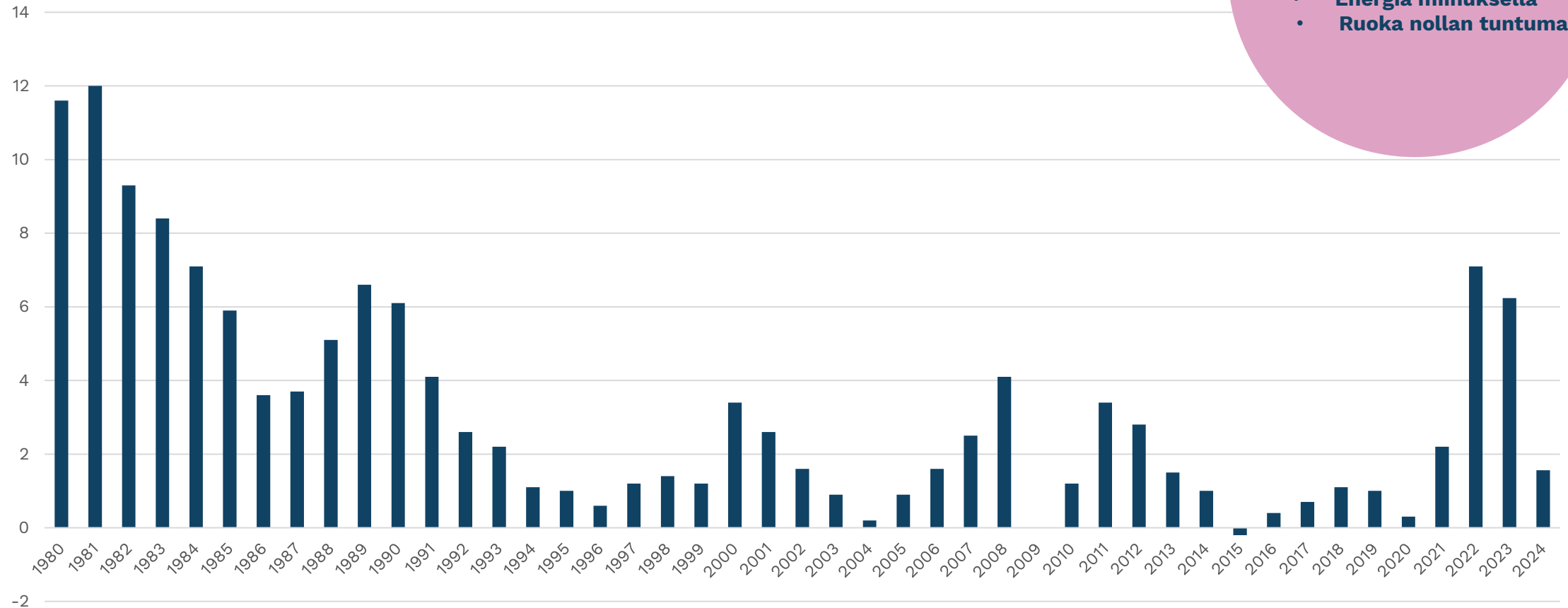
Rahoitusolot keventyneet vuoden 2024 aikana

- Valtaosa markkinakoroista, esimerkiksi 12 kk Euribor, olivat korkeimmillaan 2023 puolivälin jälkeen, minkä jälkeen korot ovat laskeneet selvästi.
- Uusien asunto- ja yrityslainojen keskekorko on laskenut

Samaan aikaan hallitusten kaatumiset synnyttäneet Euroopassa uusia poliittisia riskejä.

Kuluttajahintojen muutos-%

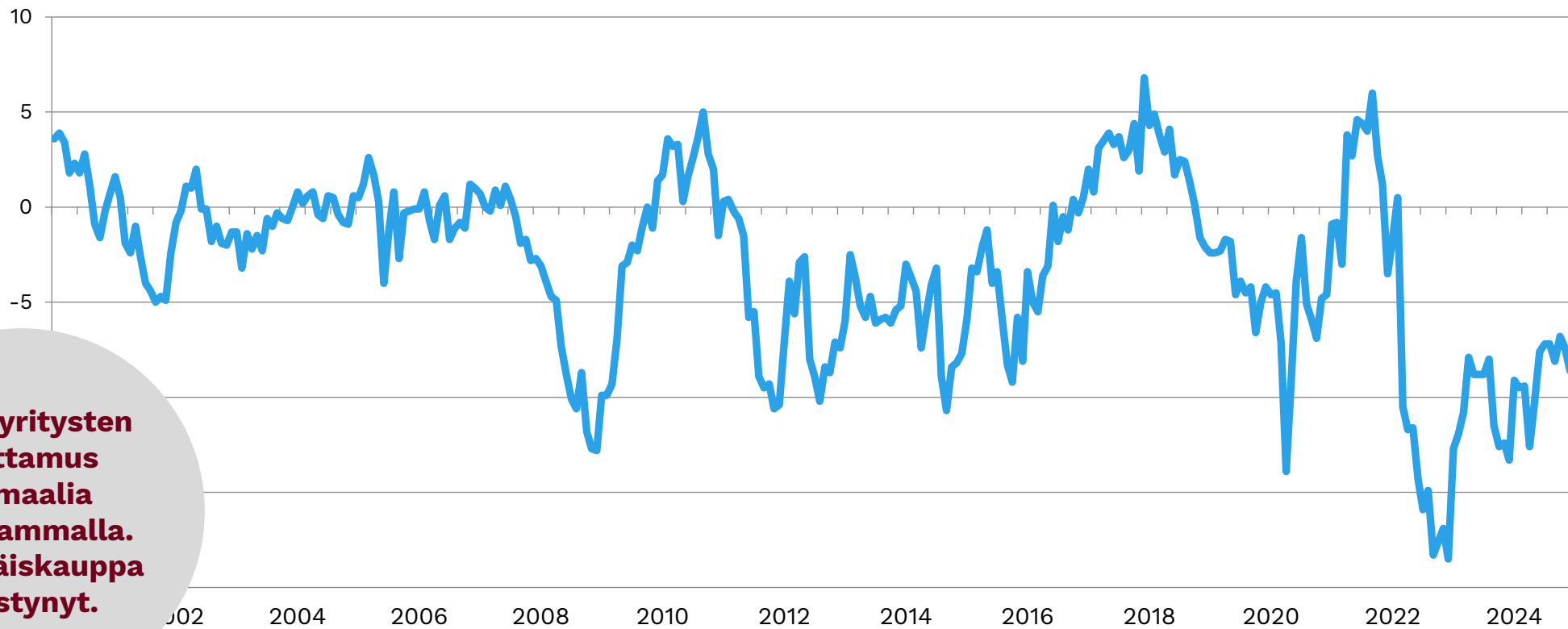

Vuonna 2024:

- **Palvelut koholla**
- **Asuminen kääntynyt miinukselle**
- **Energia miinuksella**
- **Ruoka nollan tuntumassa**

Kuluttajien luottamus edelleen heikkoa

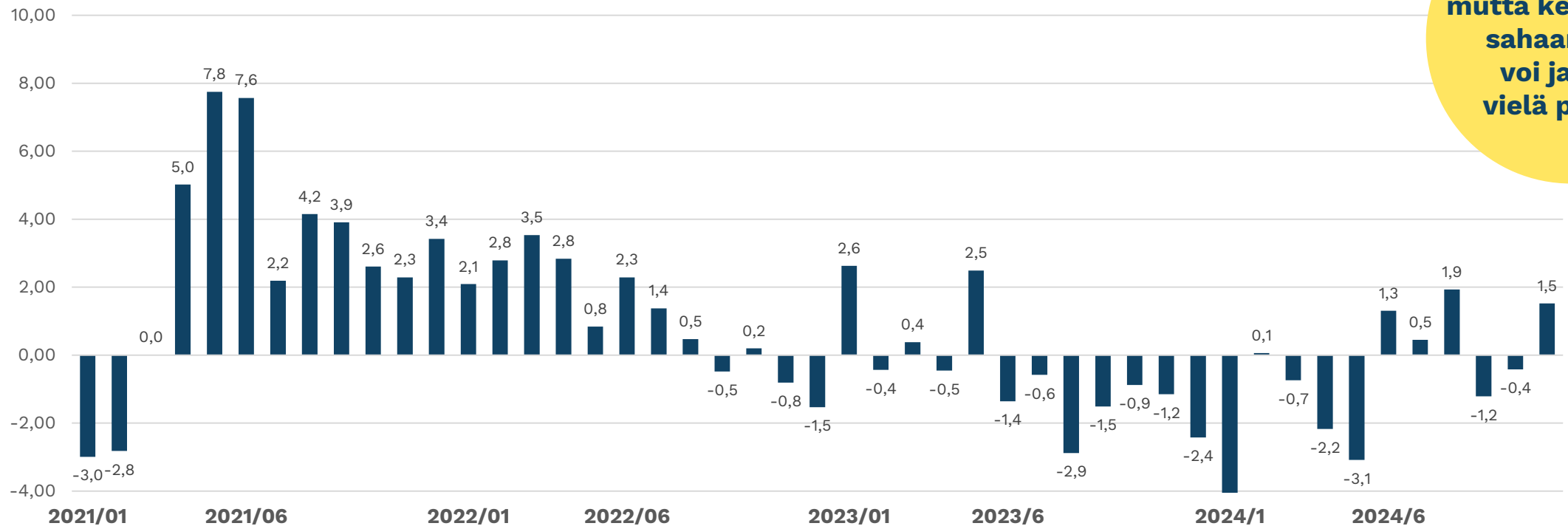
(Luottamusindikaattori: Oma talous nyt, oma talous 12 kk:n kuluttua, Suomen talous 12 kk:n kuluttua, rahankäyttö kestotavaroihin)

Myös yritysten luottamus normaalia matalammalla. Vähittäiskauppa pirstunut.

Tuotannon kasvu sahaa nyt lähellä nollassa

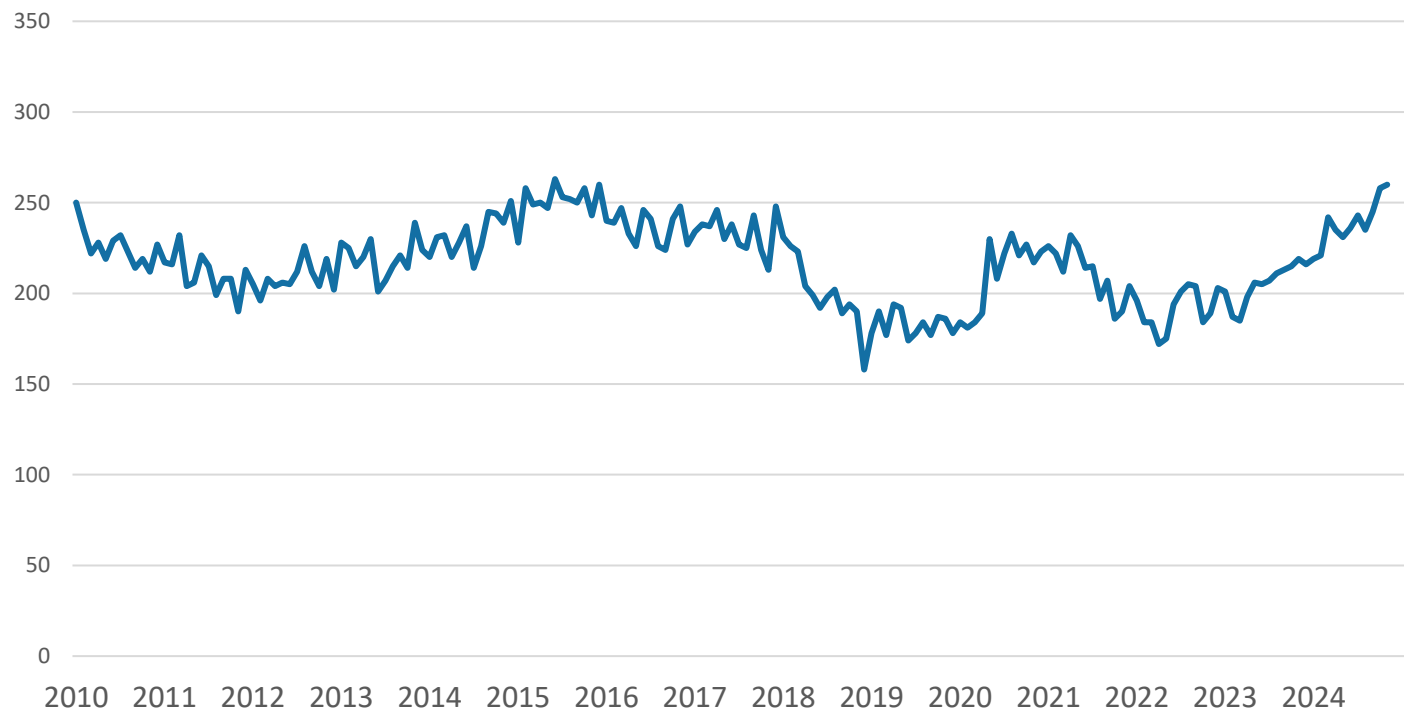
työpäiväkorjattu tuotanto, %-muutos edellisvuoden vastaavasta ajankohdasta

**Käännepointe,
mutta kehityksen
sahaaminen
voi jatkua
vielä pitkään**

Työttömät

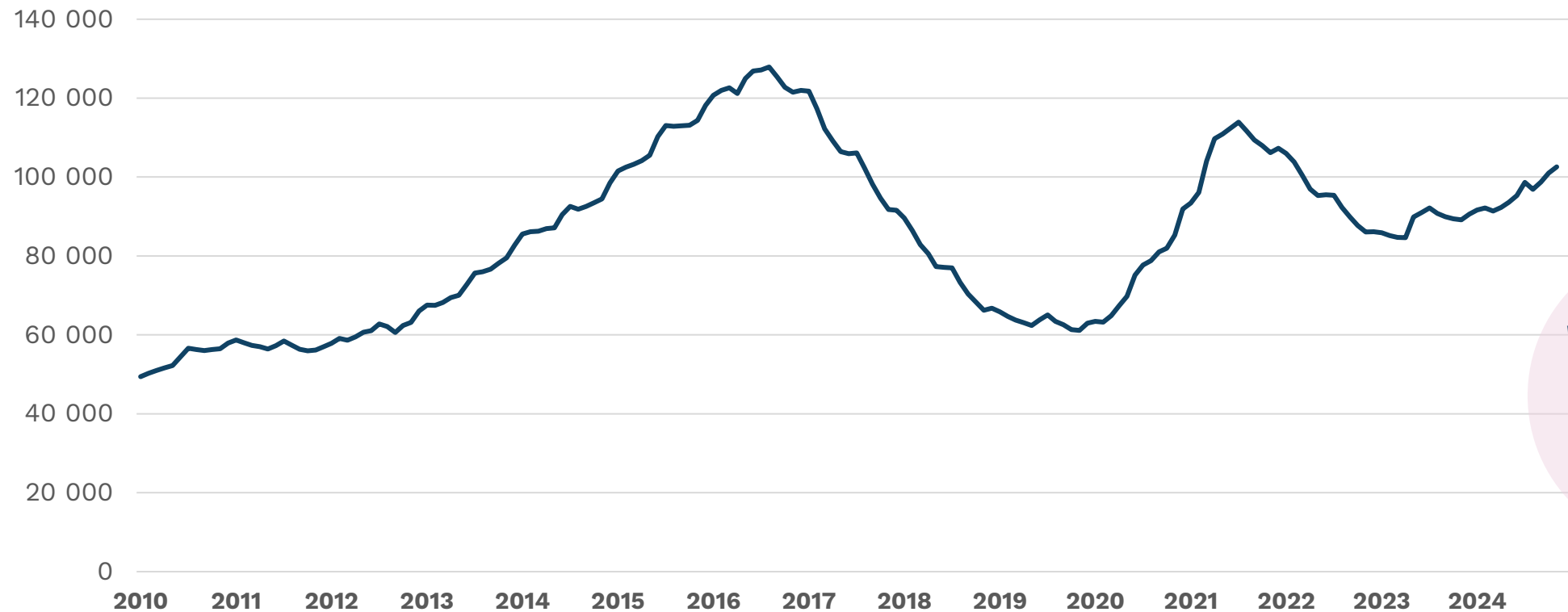
tuhatta henkeä, kausitasoitettu sarja

**Työttömyys
lisäntynyt
vuoden 2024 aikana
reilulla 40 000
hengellä.**

Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus 23.1.2025

Pitkäaikaistyöttömien määrä 2010-

Voimakkain kasvu:
Tampere,
Vantaa,
Helsinki,
Espoo

Taloukasvu viriää kuluvana vuonna

Kansantalouden ennusteet vuodelle 2025

Laitos	Julkaisu- ajankohta 2024/2025	BKT, muutos %	Työttö- myys- aste, %	Ansiotaso- Indeksi, muutos, %	Inflaatio, %
Aktia	tammikuu	1,6	8,0	..	1,2
VM	joulukuu	1,6	8,4	3,4	1,1
Suomen Pankki	joulukuu	0,8	8,7	3,0	0,8
Akava Works	joulukuu	1,5	8,2	3,1	1,3
Kuntarahoitus	joulukuu	2,0	8,3	..	1,6
Euroopan komissio	marraskuu	1,5	7,9
OP	lokakuu	2,0	7,9	3,2	1,6
Labore	syyskuu	1,7	8,5	3,9	1,9
ETLA	syyskuu	1,4	7,6	3,2	1,3
PTT	syyskuu	1,1	8,2	3,8	2,4
Handelsbanken	syyskuu	1,5	7,6	3,0	1,7
Nordea	syyskuu	1,5	8,0	3,1	1,4
Danske Bank	syyskuu	1,8	8,0	3,0	1,5
Hypo	kesäkuu	2,0	8,0	3,0	2,0

Kansantalouden ennusteet vuodelle 2026

Laitos	Julkaisu- ajankohta 2024/2025	BKT, muutos %	Työttö- myys- aste, %	Ansiotaso- Indeksi, muutos, %	Inflaatio, %
Aktia	tammikuu	1,5	7,7	..	1,5
VM	joulukuu	1,5	7,9	3,1	1,4
Suomen Pankki	joulukuu	1,8	8,2	2,6	1,0
Akava Works	joulukuu	1,9	7,3	3,0	1,6
Kuntarahoitus	joulukuu	2,0	7,5	..	1,7
Euroopan komissio	marraskuu	1,6	7,5
OP	lokakuu	1,3	7,6	3,0	1,8
Labore	syyskuu	1,8	8,1	4,0	1,7
ETLA	syyskuu	1,3	7,3	2,7	1,6
Handelsbanken	syyskuu	1,6	7,1	3,0	1,7
Nordea	syyskuu	2,0	7,4	3,0	1,2

Esimerkki talouskasvun hitaasta viriämisestä: Suomen Pankin ennuste

- Kaikkien kysyntäerien (nettovienti, kulutus, investoinnit) vaikutus kasvuun nollan tuntumassa 2025
- Yksityinen kulutus elpyy alkuvuonna 2025 hitaasti
 - Työttömyys noussut rajusti, luottamus heikkoa, finanssipolitiikka kiristyy
- Korkeiden korkojen lasku kääntää tuotannolliset investoinnit hitaaseen kasvuun 2025
- Euroalueen kasvun hitaus ja epävarmuus maailmantalouden näkymistä varjostaa viennin kasvua

Volyymin muutos, %	2023	2024*	2025*	2026*
Bruttokansantuote	-1,2	-0,5	0,8	1,8
Yksityinen kulutus	0,3	-0,3	0,5	1,5
Julkinen kulutus	3,4	0,2	-0,4	0,3
Yksityiset kiinteät investoinnit	-10,1	-10,6	0,9	6,7
Julkiset kiinteät investoinnit	-3,6	7,1	13,3	4,2
Vienti	0,2	-0,3	2,7	2,7
Tuonti	-6,6	-1,1	2,2	3,5

Ostovoiman kasvu pysähtyy vuonna 2025

- Inflaatio on maltillista, mutta työttömyyden lisääntyminen ja sosiaaliturvaleikkaukset iskevät koko kansantalouden tasolla ostovoimakehitykseen
- Kotitalouksien ostovoiman kasvu pysähtyy vuonna 2025

Kotitaloudet = kotitaloudet ja kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt.

*Prosenttimuutos edellisestä vuodesta.

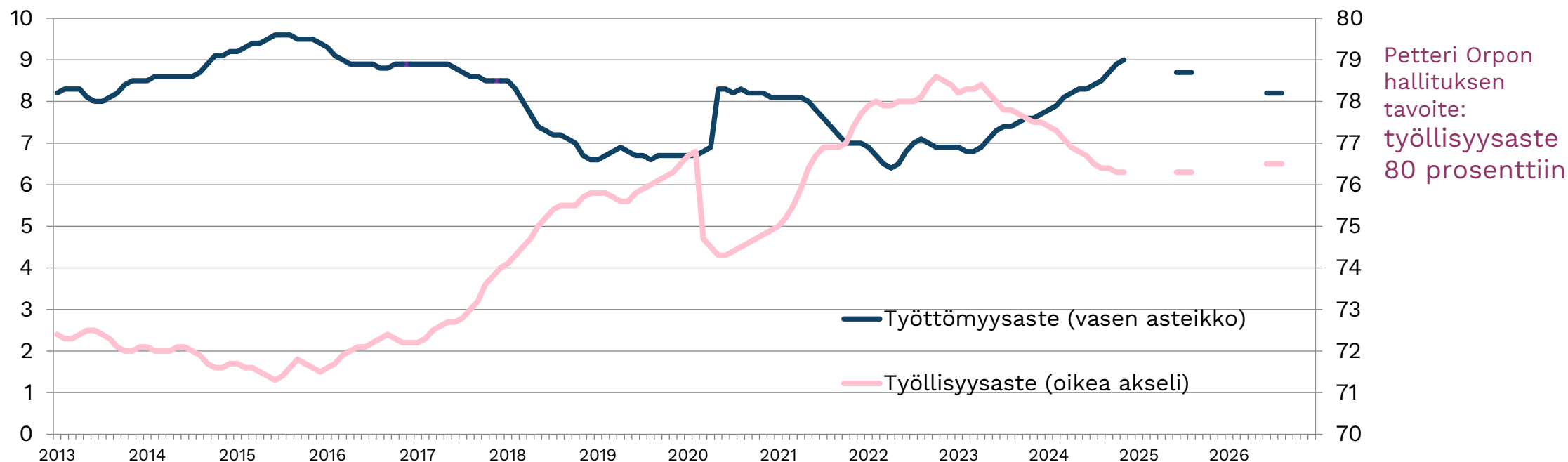
Lähteet: Tilastokeskus ja Suomen Pankki.

© Suomen Pankki, 27.12.2024, 10:54:40/Taloudenkehitys

Hidas suhdannekäännö välttyy työllisyyteen 2026-2027

Työttömyys- ja työllisyysasteen (20-64-vuotiaat) trendi, prosenttia

Julkisen sektorin hyvän työllisyystilanteen ei uskota jatkuvan

Petteri Orpon hallituksen tavoite: työllisyysaste 80 prosenttiin

Koronaviruspandemian aiheuttama työllisyyden pudotus ja työttömyyden kasvu tulkittiin kausitasoitussmallissa tasomuutokseksi, mikä näkyy jyrkkänä muutoksena kevään 2020 luvuissa

Palkansaajien reaalisansiot nousevat lähivuosina

- Voimassaolevat työehtosopimukset päättyvät vuoden 2024 lopussa tai vuoden 2025 alkupuolella. Neuvottelukierros uusista työsopimuksista 2025-2026 käynnissä.
- Tässä vaiheessa ansiokehitys vuodesta 2025 lähtien vain oletusten varassa.
- Kunnat: Vuodelle 2025 voi tulla jo tiedossa olevien erien lisäksi muita sopimuskorotuksia. Kuntien palkka- ja kehittämisohjelma vuoteen 2027 asti on osa palkkaneuvottelujen kokonaisuutta

		KVTES	OVTES pL osio G	OVTES osio G	TS	TTES****	LS (eläinlääkärit) *****
1.2.2024	Kehittämisohjelmaerä (keskitetty erä)				0,119 %		0,40 %
1.5.2024	Yleiskorotus		0,77 %				
1.6.2024	Yleiskorotus	2,27 %	1,50 %		2,27 %	2,27 %	1,50 %
1.6.2024	Paikallinen järjestelyerä*	0,40 % * 0,33 %	0,40 % + 0,33 %		0,40 % + 0,33 %	0,40 % + 0,33 %	0,40 % * 0,33 %
1.6.2024	Kehittämisohjelmaerä (paikallinen erä)**	1,00 %	0,60 %	1,00 %	0,881 %	1,00 %	0,60 %
1.6.2024 ja 1.8.2024	Kehittämisohjelmaerä (keskitetty erä)*****		0,32 %				
1.2.2025	Kehittämisohjelmaerä (keskitetty erä)***	0,40 %	0,20 % + 0,10 %	0,40 %	0,30 %	0,40 %	
1.6.2025	Kehittämisohjelmaerä (paikallinen erä)**	0,40 %	0,50 %	0,40 %	0,50 %	0,40 %	0,80 %

Muita ennusteita

Kuntien sosiaalivakuutusmaksut 2025 vahvistettu

prosenttia maksun perusteena olevasta palkasta

MAKSU	2024	2025	2026*	2027*
Sairausvakuutusmaksu	1,16	1,87	1,84	1,83
Työttömyysvakuutusmaksu	1,09 ^{b)}	0,80 ^{c)}	0,80 ^{d)}	0,80 ^{d)}
Kuntien eläkemaksu yhteensä, keskimääräinen työnantajan osuus	20,42	19,93	20,15	20,15
Työnantajan osuus palkkaperusteisesta ^{e)} eläkemaksusta	16,88	16,88	17,10	17,10
Kuntien tasausmaksu, euromääräinen ^{f)} , (euromäärä suhteutettu kuntien palkkasummaan)	3,54	3,05	3,05	3,05
Valtion eläkejärjestelmän kuntasektorin maksu, keskimääräinen työnantajan osuus	16,43	16,50	17,23	17,24
Muut erät (keskimäärin)	0,7	0,7	0,7	0,7
KUNTIEN MAKSUT KESKIMÄÄRIN	23,21	23,16	23,4	23,4
Maksumuutos, %-yksikköä ed. vuodesta	-0,76	-0,05	+0,2	0
Kevassa vakuutetujen keskimääräinen eläkemaksu	7,52	7,52	7,30	7,30

- a. 0,52 % palkkasumman ensimmäiseen 2 251 500 euroon asti
- b. 0,27 % palkkasumman 2 337 000 euroon asti
- c. 0,20 % palkkasumman 2 455 500 euroon asti
- d. Palkkasummarajan ylittävältä osalta. Rajan alla maksu olisi 0,20 %.
- e. Palkkaperusteinen eläkemaksu on kokonaiseläkemaksu (viime vuodet TyEL-tasoinen), joka sisältää työnantajan ja työntekijän eläkemaksun sekä työkyvyttömyyseläkemaksun.
- f. Kunnilta ja hyvinvointialueilta perittävä tasausmaksu säädettiin vuonna 2023. Kuntien osuus tasausmaksulla kerättävästä euromäärästä on 48,7 %. Taulukossa kunnilta kerättävä summa on suhteutettu kuntien palkkasummaan. **Työnantajakohtainen maksu löytyy Kevan verkkopalvelusta.**

* ennuste

**Joulukuussa saatiin
päivityksiä
kuntaennusteisiin.**

**Katso lisätiedot
Pääekonomistin
palstalta:**

www.Kuntaliitto.fi

Kuntien peruspalvelujen hinnat nousevat ennustevuosina noin 3 prosentin vauhtia

Peruspalvelujen hintaindeksiennuste

Vuonna 2025	+3,1 %
Vuonna 2026	+3,2 %
Vuonna 2027	+3,2 %
Vuonna 2028	+2,7 %
Vuonna 2029	+2,7 %

3,0 %

Peruspalvelujen
hintaindeksin nousu
keskimäärin
2026-2029

Ajankohtaista

Tutustu: www.kuntaliitto.fi/talous-ja-elinvoima/talous/paaekonomistin-palsta

På svenska

Minna Punakallion blogi 10.12.2024

Kunnat eivät ole lähteneet rajujen menoleikkausten tielle

Kuntien ja kuntayhtymien menokehitys on ollut viime vuosina yhtä vuoristorataa. Koronavuosina palveluiden toimintaedellytykset ja kysyntä vaihtelivat hyvin epäsäännöllisesti ja voimakkaasti. Sen jälkeen vuonna 2022 tapahtui suuria muutoksia.

Minna Punakallion blogi 31.12.2024

Valtion kuntapäätösten soppa vuodelle 2025 ei maistu hyvälle

Eduskunta hyväksyi joulun alla valtion talousarvion vuodelle 2025. Mitä valtion budjettipäätökset merkitsevät kunnille vuonna 2025?

Valtion budjetti vuodelle 2025 sisältää tyypilliseen tapaan hyvin suuren määrän linjauksia, joista osa lisää ja osa leikkaa kuntien valtionrahoitusta. Osa linjauksista on mittaluokaitaan hyvin pieniä ja osa taas tuntuu niin, että muutokset näkyvät jo koko maan rahavirroissa. Valtion kuntapäätösten sisältöä syvennetään [kuntatalousohjelmassa](#) ja Kuntaliiton valtion vuoden 2025 talousarvioesitystä käsittelevissä lukuisissa [lausunnoissa](#). Kuntaliitto ei jaa hallituksen näkemystä siitä, että valtion toimet ensi vuodelle vahvistaisivat kuntataloutta.

TE-uudistus on talousvaikutuksiltaan vuoden 2025 isoin

Tärkeät päivämäärät vuonna 2025

22.-23.4.

Kehysriihi

Petteri Orpon hallituksen neuvottelu vuosien 2026-2029 julkisen talouden suunnitelmasta

30.4.

**Julkaisu:
Julkisen talouden suunnitelma**

12.5.

Alustava päivämäärä kevään Kuntatalousohjelman julkaisemiselle

1.-2.9.

Budjettiriihi

22.9.

Valtion talousarvio eduskuntaan, syksyn kuntatalousohjelma julki

Teollisuusliiton ja Kemianteollisuuden sovittelu alkaa

Spar palaa – näin nopeasti myymälä avataan

Vaikea taloustilanne heijastuu kesätöiden määrään

EK:n kesätyökyselyn perusteella ensi kesälle on odotettavissa noin 110 000 kesätyö- ja harjoittelupaikkaa. Talouden yleinen epävarmuus näkyy myös tarjolle tulevien paikkojen määrässä, vaikka pientä kasvua viime vuoteen verrattuna onkin odotettavissa. Viime kesänä EK:n jäsenyritykset tarjosivat nuorille noin 108 000 työ- tai harjoittelupaikkaa.

Tullit ja kauppapoliittinen epävarmuus heikentävät talouskasvua

17.12.2024 – Ennuste – Suomen talous – Aino Silvo, Petteri Juvonen, Hannu Viertola

ASUNTOJEN HINNAT

Rahastojen ongelmat iskevät rajusti myös rakentamiseen - Asiantuntijat Kauppalehdelle: "järjestyttäviä vaikutuksia"

Mika Rautiaisen mukaan Spar-tuotteet pyritään tuomaan markkinoille mahdollisimman nopeasti.

Uutiset ja tiedotteet

"Yhteisöveron alentaminen maksaa itsensä takaisin, kun kaikki hyödyt otetaan huomioon"

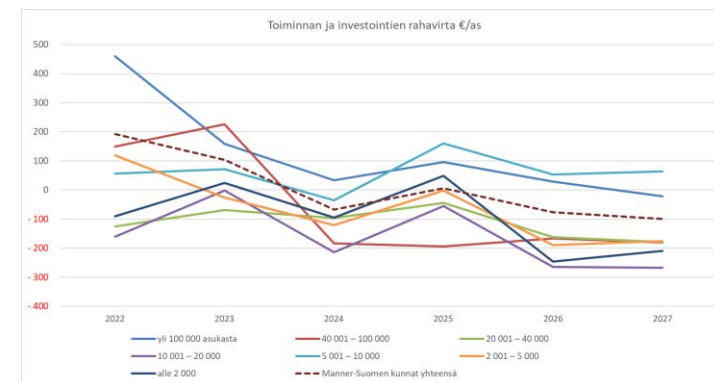
Lue lisää >

MTA

Kiitos!

Minna Punakallio
Puh. 09 771 2095, 040 – 751 5175
minna.punakallio@kuntaliitto.fi
@MinnaPunakallio

Ammatillisen koulutuksen rahoitusjärjestelmä

Taloustorstai 16.1.2025

Maarit Kallio-Savela

PM Orpon hallitusohjelma 20.6.2023: keskeisimmät ammatillisen koulutuksen kannalta

**Ammatillinen koulutus on keskeisessä roolissa myös TE2024-
uudistuksessa erityisesti osaamisen päivittämisessä.**

**Järjestäjien
toiminnan ohjaus
ja koulutustarjonta**

**Rahoitusmallin
uudistaminen**

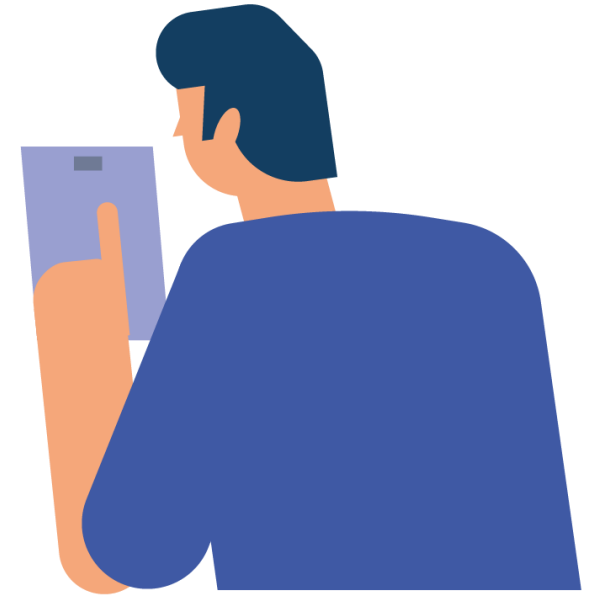
**Opiskelijoiden
opetus, ohjaus ja
tuki**

Pääministeri Orpon hallitusohjelmakirjauksia

Hallitus uudistaa ammatillisen koulutuksen rahoitusmallia. Koulutuksen järjestäjien kannustimia vahvistetaan siten, että opiskelijat **suorittavat opintoja, valmistuvat, työllistyvät ja siirtyvät jatko-opintoihin** valmistumisen jälkeen.

Vaikuttavuusrahoituksen mittaristoa kehitetään ja sen seuranta ajantasaistetaan.

Rahoitusmalliin luodaan kannusteita myös ohjata opiskelijoita **suorittamaan tutkintoja pienempiä osaamiskokonaisuuksia**, joilla vastataan jatkuvan oppimisen edellytysten vahvistamiseen ja alueelliseen työvoimatarpeeseen.

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ammatillisen koulutuksen toiminnanohjauksen kokeilusta ja siihen liittyviksi laeiksi HE 161/2024

- **Laki opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta**
 - Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelle 2026 myönnettävään rahoitukseen
 - 32 k § Ammatillisen koulutuksen suoritteisiin perustuva rahoitus vuosina 2026-2028
- *Laki valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä annetun lain 9 §:n muuttamisesta*
- *Laki ammatillisen koulutuksen toiminnanohjauksen kokeilusta*
- *Laki ammatillisesta koulutuksesta annetun lain muuttamisesta*
- Hallituksen esitys hyväksytty muutettuna eduskunnassa 10.12.2024 ([käsittelytiedot](#))

Lisäksi hallituksen esitys sisältää **luonnokset**

- **Opetus- ja kulttuuriministeriön asetus ammatillisen koulutuksen rahoituksen laskentaperusteista**
- *Opetus- ja kulttuuriministeriön asetus ammatillisen koulutuksen toiminnanohjauksen kokeilusta*

Rahoitusjärjestelmän uudistus - keskeiset elementit

Ammatillisen koulutuksen määräraha

Kuntien rahoitusosuus
1,1 mrd.€

Valtion rahoitusosuus
1,0 mrd.€

Laskennallinen perusrahoitus

- perustuisi toteutuneisiin suoritteisiin
- oppivelvollisuuden ulkopuolella olevien osalta, enimmäismäärä

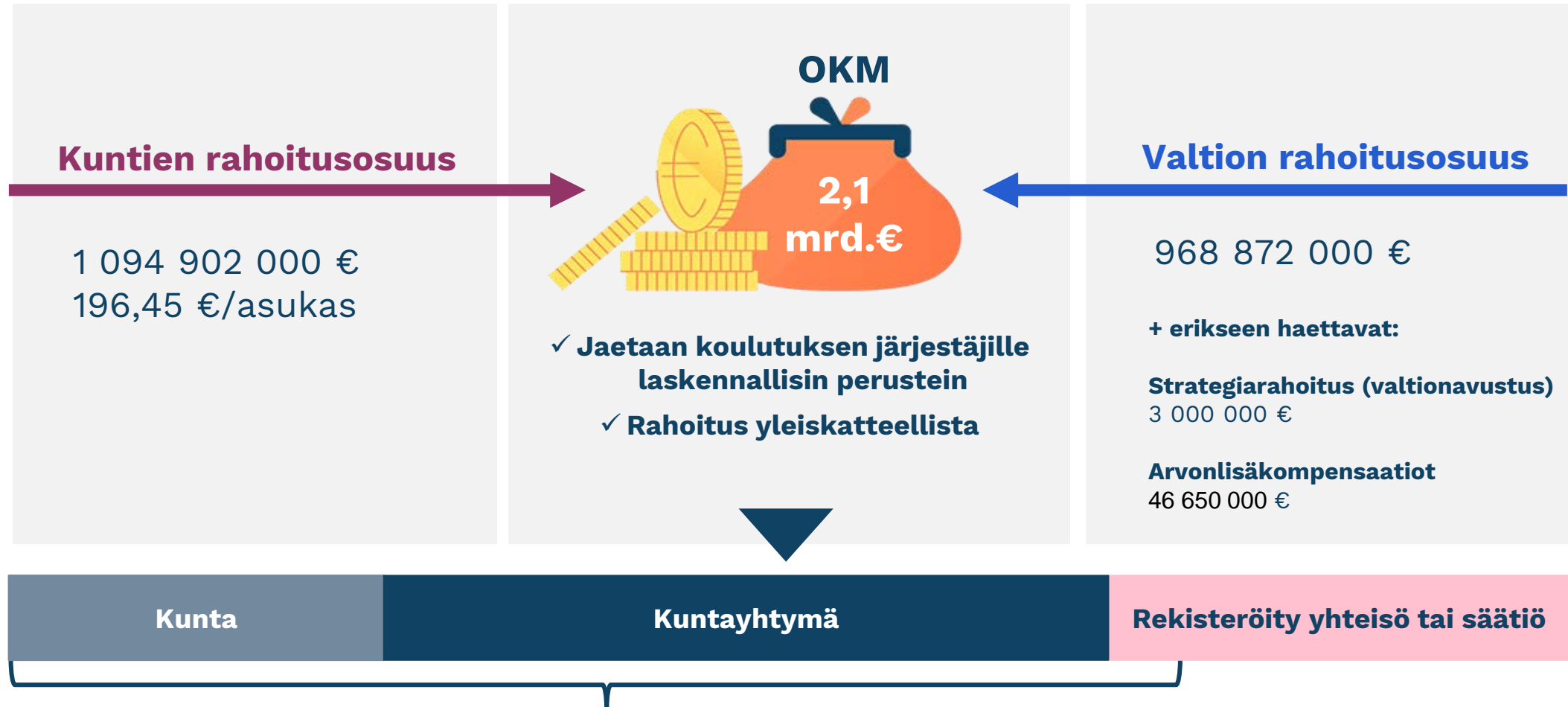
Harkinnan varainen rahoitus

- Toteutuneet opiskelijavuodet 50 % (nykyisin 70 %)
- Tutkinnon osat ja tutkinnot 30 % (nykyisin 20 %)
- Työllistyminen ja jatko-opiskelu 18 % (nykyisin 7 %)
- Opiskelijapalaute 1 % (nykyisin 1,5 %)
- Työelämäpalaute 1 % (nykyisin 1,5 %)

- Talousarviossa päätettäisiin vuosittaisesta osuudesta
- Selvitysosassa tarkempi rahoituksen kohdentamissuunnitelma

Ammatillisen koulutuksen rahoitus 2025

(TA 20.12.2024)

9 a § Kunnan omarahoitusosuus ammatillisen koulutuksen rahoituksessa

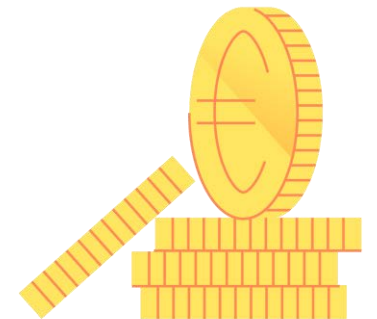
([Laki opetus- ja kultturitoimen rahoituksesta](#))

Kuntien rahoitusosuus ammatillisen koulutuksen rahoituksessa on euromäärä, joka saadaan, kun 9 §:n 1 momentissa tarkoitettu valtion määräraha kerrotaan luvulla 1,3461. Kuntien rahoitusosuus on kuitenkin vuonna 2025 se euromäärä, joka saadaan, kun vuoden 2024 indeksitarkistetusta kuntien rahoitusosuudesta vähennetään 57,4 miljoonaa euroa. Vuodesta 2026 lukien kuntien rahoitusosuus on enintään vuoden 2025 tasossa. ([5.12.2024/710](#))

Kunnan omarahoitusosuus ammatillisen koulutuksen rahoituksessa on euromäärä, joka saadaan, kun 1 momentissa tarkoitettu kuntien rahoitusosuuden euromäärä jaetaan koko maan asukasmäärällä ja näin saatu euromäärä kerrotaan kunnan asukasmäärällä.

26 § Opiskelijavuodet (laki ammatillisesta koulutuksesta HE 161/2024)

Järjestämisluvassa määrätään opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 32 b §:ssä tarkoitettujen rahoituksen perusteena käytettävien **opiskelijavuosien enimmäismäärästä**. **Enimmäismäärä koskee niiden opiskelijoiden opiskelijavuosia, jotka eivät ole oppivelvollisuuslain (1214/2020) 16 §:n nojalla oikeutettuja maksuttomaan koulutukseen**. Järjestämisluvassa voidaan osaamistarpeeseen tai koulutuksen järjestämiseen liittyvästä erityisestä syystä määrätä myös tiettyä tutkintoa tai koulutusta koskevista opiskelijavuosien määristä.

Painotus ja korotuskertoimet

- Eivät lisää ammatillisen koulutuksen kokonaisrahoitusta (ammatillisen koulutuksen määräraha) vaan suhteuttavat rahoitusta järjestelmän sisällä
- Määrätään laissa opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta sekä OKM:n asetuksella ammatillisen koulutuksen rahoituksen laskentaperusteista
- Esim. opiskelijavuosien painotuskertoimia (laki opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta HE 161/2024 32 c §)
 - tutkintorakenteeseen kuuluvien eri tutkintojen, tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen ja työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen järjestäminen;
 - tutkintotyyppi;
 - opiskelijan lähtötaso.
- Suoritettujen tutkinnon osat:
 - Koko tutkinnoista saisi rahoitusta ilman perusasteen jälkeistä tutkintoa olevista ja vain ylioppilastutkinnon varassa olevista
 - Osaamispisteistä (tutkinnon osista) tulevaa rahoitusta saisi edelleen riippumatta siitä mikä on pohjakoulutus tai suorittaako koko tutkintoa vai pelkkiä tutkinnon osia

32 e § Harkinnanvarainen rahoitus (laki opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta HE 161/2024)

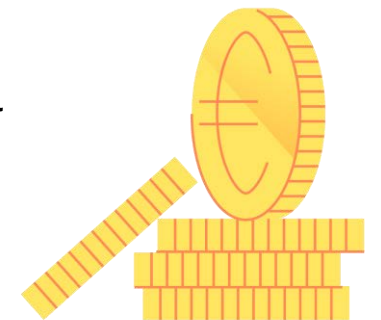
Harkinnanvaraisena rahoituksena voidaan myöntää:

- 1) eduskunnan päättämät kohdennukset ja lisäykset;
- 2) strategisen kehittämisen rahoitus;
- 3) koulutuksen järjestämiskustannuksiin liittyvistä syistä ja muista välttämättömistä tarpeista aiheutuvat rahoituksen korotukset;
- 4) edellisen varainhoitovuoden korjaukset ja oikaisut.

Strategisen kehittämisen rahoituksen osuuden enimmäismäärä ammatillisen koulutuksen määrärahasta päätetään vuosittain valtion talousarviossa.

Opetus- ja kulttuuriministeriö päättää harkinnanvaraisesta rahoituksesta hakemuksesta tai omasta aloitteestaan.

Harkinnanvaraisen rahoituksen myöntämisperusteista voidaan säätää opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksella.

Info ammatillisen koulutuksen toiminnan ohjauksen kokeilusta ja siihen hakeutumisesta

Kuntaliitto järjestää jäsenilleen kunnille ja kuntataustaisille ammatillisen koulutuksen järjestäjille **perjantaina 7.2.2025 klo 9-11** webinaarin **ammattillisen koulutuksen toiminnan ohjauksen kokeilusta ja siihen hakeutumisesta**. Webinaari on suunnattu erityisesti kuntien edustajille ja asiantuntijoille

Lisäksi tilaisuudessa kerrotaan rahoitusjärjestelmän ja oppimisen tuen uudistuksista sekä strateginen kumppanuus ja omistajaohjaus ammatillisessa koulutuksessa -hankkeesta.

Ilmoittautuminen 5.2.2025 mennessä oheisen linkin kautta: <https://link.webropolsurveys.com/S/EA058289E666F677>

Tilaisuuden agenda:

9.00 Tilaisuuden avaus

varatoimitusjohtaja Timo Reina

n.9.10 Ammatillisen koulutuksen rahoituksen ja oppimisen tuen uudistuksen esittely

kehittämispäällikkö Maarit Kallio-Savela
erityisasiantuntija Ilkka Eronen

n. 9.30 Toiminnan ohjauksen kokeilu ja siihen hakeutuminen

neuvotteleva virkamies Ville Heinonen
keskustelu ja kysymykset

n.10.30 Strateginen kumppanuus ja omistajaohjaus ammatillisessa koulutuksessa –hanke

projektipäällikkö Emma Holsti

11.00 tilaisuus päättyy

Kiitos.

Maarit Kallio-Savela

Maarit.kallio-savela@kuntaliitto.fi

p. 050 437 0045

p

www.kuntaliitto.fi

Aurinko- ja tuulivoimaloiden kiinteistövero

Taloustorstai, 16.1.2025

Pekka Montell

Kiinteistöverotulojen merkitys kuntataloudessa

	Kiinteistövero, euroa		
	2022	2023	2024
Kiinteistövero yhteensä	2 076 569 084	2 241 271 044	2 401 761 983
Tuuli- ja aurinkovoimalat	22 989 979	35 908 294	46 650 765
Vesivoimalaitokset	39 317 212	42 645 344	43 333 471

- Kiinteistöveron painoarvo kuntien verotuloissa korostunut sote-tehtävien siirron myötä (8 → 16 %)
- Tuuli- ja aurinkovoimaloista kertyvät kiinteistöverotulot valtakunnallisesti vaatimattomia – vaikutukset yksittäisissä, pienemmissä kunnissa voivat olla merkittäviä
- Huomioitava myös eri kiinteistöverotulojen kohtelu tulopohjan tasauksessa

Voimalaitoksen kiinteistövero - veropohja

- Kiinteistövero koskee pääsääntöisesti kaikenlaisia rakennuksia ja rakennelmia – myös keskeneräisiä
- Rakennuspaikka tulee kiinteistöverotuksen piiriin kun rakennustyöt käynnistetään – maa- ja metsätalousmaa
- Rakennusten arvostamisessa lähtökohtana laskennallinen, keskimääräisiin rakentamiskustannuksiin perustuva jälleenhankinta-arvo x 75 %
- Tuuli- ja aurinkovoimaloiden osalta sovelletaan todellisia, taseeseen aktivoituja rakentamiskustannuksia

Voimalaitoksen kiinteistövero - veropohja

- Veropohjan osalta seurataan vakiintuneesti (Verohallinnon syventävä ohje Tuulivoima- ja aurinkovoimalaitokset verotuksessa) KHO 11.11.2004 T 2887:n oikeusohjetta (elinkeinoveropäätös):
 - Tuulivoimaloissa kiinteää omaisuutta; perustukset ja runko konehuoneineen, irtainta roottori lapoineen, vaihdelaatikko, generaattori & muu laitteisto
 - Aurinkovoimaloissa kiinteää omaisuutta perustukset ja tukirakenteet, irtainta paneelit ja paneeleita liikuttelevat moottorit (ei oikeuskäytäntöä)
 - Rakennuskustannuksiksi katsotaan myös rakennuspaikan raivauskustannukset sekä maansiirtotyöt - jaetaan kiinteistön ja irtaimen hankintamenoön niiden rakennus- ja hankintakustannusten mukaisessa suhteessa
 - Vuotuinen ikäalennus 2,5 %, verotusarvona kuitenkin vähintään 40 % jälleenhankinta-arvosta

Voimalaitoksen kiinteistöverotus – voimalaitosvero-%:n soveltamisala

- Kiinteistöveroprosentti määräytyy tuuli- ja aurinkovoimalan sijaintikunnan perusteella
- Voimalaitosten kiinteistövero-% 0,93 – 3,10 (rakennusten yleinen vero-% 0,93 – 2,00)
- Voimalaitos-%:n soveltamisedellytyksenä on, että voimalaitoksen nimellisteho ylittää 10 megavolttiampeeria. Tämä nimellisteho voidaan myös saavuttaa yhteisen liittymispisteen kautta (ei Ahvenanmaalla)
- Voimalaitos-%:a sovelletaan siitä alkaen, kun voimalaitos liitetään jakeluverkkoon (ja toisinpäin)
- Rakenteilla olevan voimalan osalta sovelletaan yleistä vero-%:a

Aurinkovoimalat ja kiinteä omaisuus

- Kiinteistöveroitus seuraa tuloverotuksen tulkintaa mm. kiinteän ja irtaimen omaisuuden määritelmän osalta
- Keskusverolautakunta antanut ennakkoratkaisun KVL:2023/53 liittyen aurinkovoimapuiston osien luokitteluun poistoprosentin osalta
- Teräksestä valmistettuja maahan tai betoniperustukseen kiinnitetyjä aurinkopaneelien tukirakenteita pidettiin rakennelmina
- Vankkarakenteista sähköasemarakennusta, jossa oli työskentelytilaa 1–2 hengelle, pidettiin rakennuksena
- Aurinkopaneeleja ja sähköntuotantoon ja siirtoon liittyviä koneita ja laitteita, niitä palvelevia kaapeleita ja johtoja sekä koneita ja laitteita suojaavaa muuntamoasemaa pidettiin irtaimena käyttöomaisuutena

Voimaloiden arvioitu kiinteistöverotuotto

- Voimalahankkeen kiinteistöverotuotosta on vaikea sanoa mitään kovin tarkkaa arviota
- Tyypillinen arvio on, että kiinteistöveropohjaksi päätyy investoinnista aurinkovoimaloissa n. 10-15 % ja tuulivoimaloissa n. 30%
- Toisaalta aurinkovoimaloiden osalta arviona esitetty 1 MW/hehtaari, arviot investointikustannuksista 500K – 1,5 M€/MW → 100 ha aurinkovoimapuisto – 100 MW – 50-150 M€ investointi – veropohja valmistumisen hetkellä 5-23 M€ - verotuotto (vuonna X1, voimalaitosveroprosentti 3,1) 150-700.000 €
- Huomioitava, että ikäalennuksen vuoksi verotuotto on aleneva

Merituulivoimalan verotus vs. maatuulivoimalan verotus

- Merituulivoimalat arvostetaan samalla tavalla kuin maatuulivoimalat
- Merituulivoimalan rakentamiskustannukset ovat kuitenkin huomattavasti korkeammat kuin maalle rakennettaessa → verotus merkittävästi kireämpää
- Epäneutraali verokohtelu vaikuttaa investointipäätöksiin, kilpailuetua maatuulivoimaloille
- Vuonna 2020 valmisteltiin esitys, jonka mukaan merituulivoimaloiden jälleenhankinta-arvosta huomioitaisiin verotuksessa 35 % (eikä 75 %)
- Tämä esitys tulee olemaan osa kiinteistöverotuksen arvostamisuudistuksen kokonaisuutta (HE suunniteltu annettavaksi 05/2025)

Kiinteistöverotus talousvyöhykkeellä

- Vesialueet vapautettu kiinteistöverosta, vesialueilla sijaitsevat rakennelmat eivät
- Kiinteistöstä suoritetaan veroa sijaintikunnalle, merenrantakuntien rajat ulottuvat merellä aluevesirajalle. Talousvyöhyke ei ole Suomen, eikä minkään kunnan aluetta
- Talousvyöhykelaki: tekosaarilla, laitteilla tai rakennelmilla sovelletaan Suomen lakia niin kuin ne *sijaitsisivat lähinnä olevalla Suomen alueella*
- Talousvyöhykelaissa ei mainintaa verotuksesta
- YK:n merioikeusyleissopimuksen (60 artiklan 2 kohta) rantavaltiolla on laitteisiin ja rakennelmiin nähden yksinomainen mm. verolakeja koskeva lainkäyttövalta
- Sopimuksen mukaan Suomella vaikuttaisi olevan veronkäyttöoikeus talousvyöhykkeellä

Kiinteistöverotus talousvyöhykkeellä

- Orpon hallituksen hallitusohjelma: *”Merituulivoiman pelisääntöjä selkeytetään toteuttamalla lainsäädäntöhanke, jossa Suomen talousvyöhykkeeseen kuuluvia vesialueita koskeva lainsäädäntö, lupaprosessit sekä korvaus- ja veroasiat määritellään viipymättä sekä yhteensovitetaan aluevesillä ja maa-alueilla toteutettavien hankkeiden pelisääntöjen kanssa.”*
- Vaihtoehtoja pohditaan TEM:n asettamassa Merituulivoimatyöryhmässä
- Valtioneuvoston tiedotteen mukaan osa verotuloista suunnitellaan ohjattavan kuntiin, joille kohdistuu alueellista haittaa

Kiitos. Tack.

Pekka Montell

0440 851738

pekka.montell@kuntaliitto.fi

@MontellPekka

www.kuntaliitto.fi

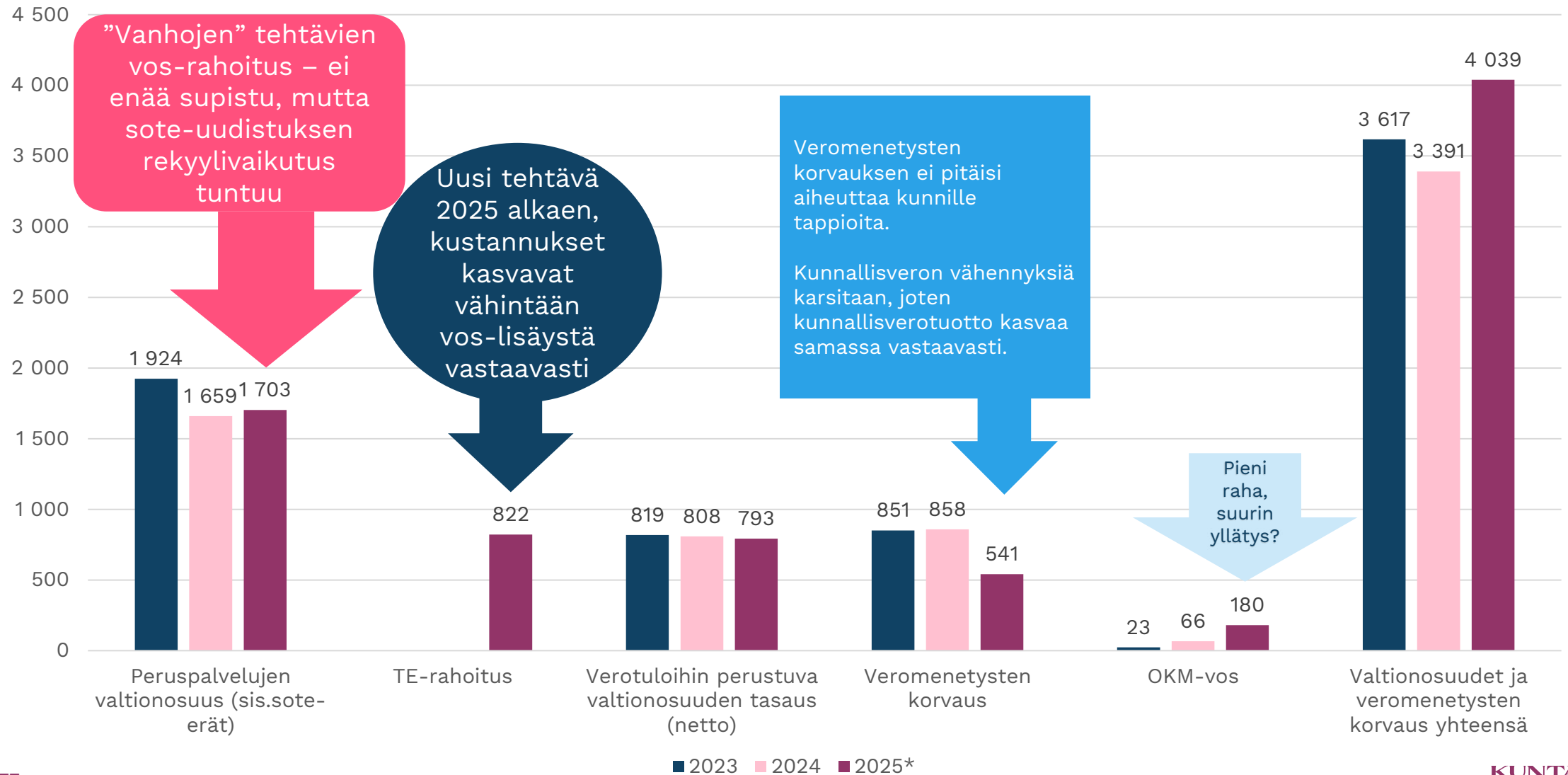
www.kommunforbundet.fi

Valtionosuudet 2025

Taloustorstai 16.1.2025

Olli Riikonen

Valtionosuusrahoitus 2023-25, M€

Mikä selittää kuntani vos-muutoksia tästä vuodesta ensi vuoteen?

Tärkeimmät selitykset

- 1) **TE-uudistus tuottaa lisää valtionosuuksia kaikille** – ei kuitenkaan parantane kunnan taloudellista liikkumavaraa, koska kustannuksia tulee vähintään vos-lisäystä vastaavasti (Kuntaliiton yhteenvedosta hahmottuu lisäysvaikutus selkeästi)
- 2) **Verotulomenetysten korvaus on pienentynyt** – koska kunnallisveron ansiotulovähennys poistuu ja kunta saa enemmän kunnallisverotuloja – tästä ei pidä olla huolissaan, koska uudistus on rahoitusneutraali (kunnille, toivottavasti myös kuntakohtaisesti)
- 3) **Verotuloihin perustuva tasaus on muuttunut** – jos se on vähentynyt, kunnan verotulokehitys on ollut keskimääräistä parempaa eli sekään ei pitäisi olla huono uutinen sinänsä
- 4) **Peruspalvelujen valtionosuus ilman TE-rahoitusta kasvaa erittäin niukasti, koska sote-uudistuksen vähennykset astuvat voimaan ja 277 M€:n vos-lisäys ei kompensoi kaikkea**
- 5) Asukasrakenteen muutokset (***lapsi-ikäluokat***, vieraskieliset...)

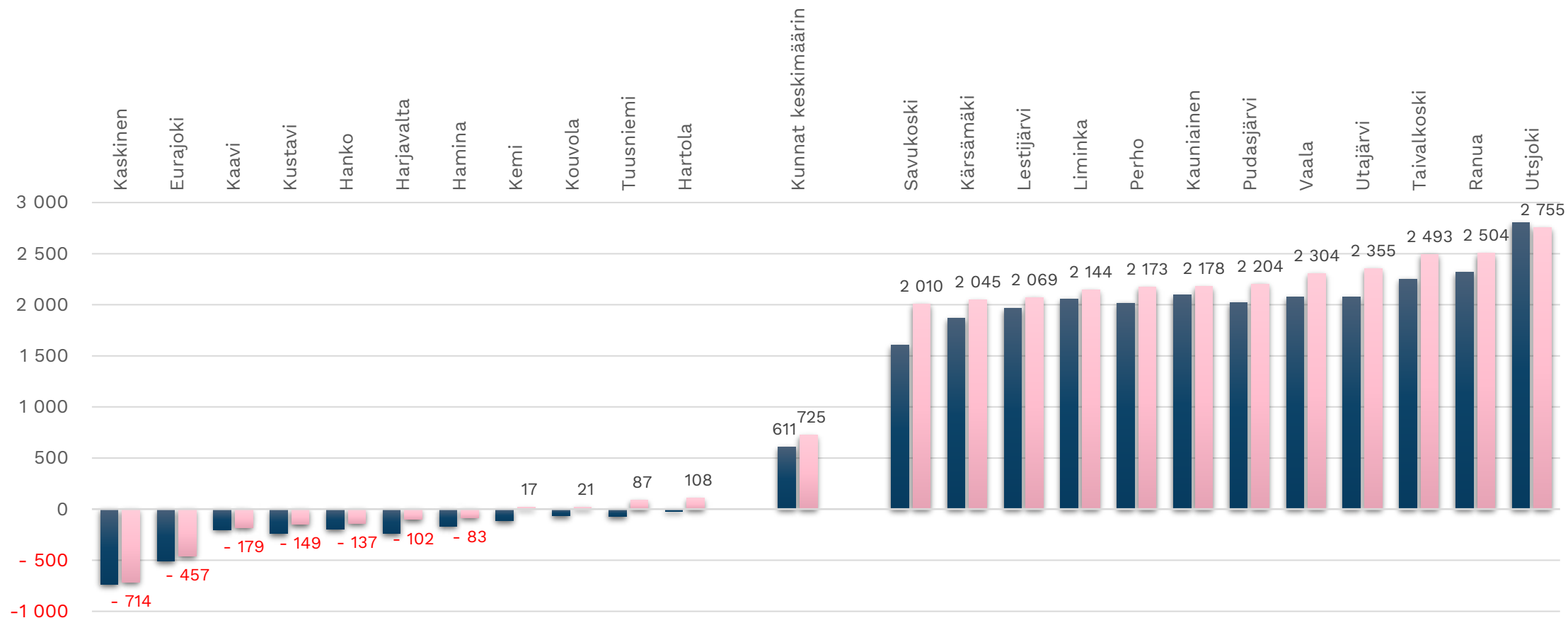
Suurimmat muutokset numeroina 2024 -> 2025

- TE-uudistus toi valtionosuutta lisää noin 820 M€ (148 €/as.)
- Verotulomenetysten korvaus pieneni noin 310 M€ (-56 €/as.)
 - Aiemmin noin 850 M€, nyt 540 M€
 - Kunnallisverotuksen ansiotulovähennys poistui, joten kunnallisveroprosentin tuotto kunnille parani (=efektiivisyys kasvoi) = vähemmän kompensointitarvetta valtionosuusjärjestelmän kautta
 - Kuntatalouden kokonaisuuden kannalta vaikutusneutraali (verotulot kasvavat yhtä paljon kuin voimennetyt)
- Sote-vähennykset (muutos vuoteen 2024 verrattuna) kaikille kunnille -230 M€ euroa (-41 €/as.)
 - Jälkikäteistarkistuksesta johtuva valtionosuuden läsiirtotarve (500 M€) vuodelta 2023, josta vähennetään kolmannes eli -167 miljoonaa euroa (-30 €/as.)
 - Määräaikaisen v. 2024 tehdyn lisäyksen (192 M€) takaisinperintä (1/3) -64 miljoonaa euroa (-11 €/as.)
- Sote-vähennyksiä kompensoiva valtionosuuksien lisäys noin 280 miljoonaa euroa (50 €/as.)
 - Vuoden 2024 määräaikainen lisäys oli 192 M€, joka poistui, joten vertailukelpoinen nettolisäys on noin 88 M€
 - Sote-vähennykset kaikilta kunnilta nettomääräisesti kasvoivat siis vuodesta 2024 vuoteen 2025 noin -145 M€ (-26 €/as.)

Muutama miinusvos-kunta nousi saamapuolelle, 12 kuntaa yli 2000 €/as.

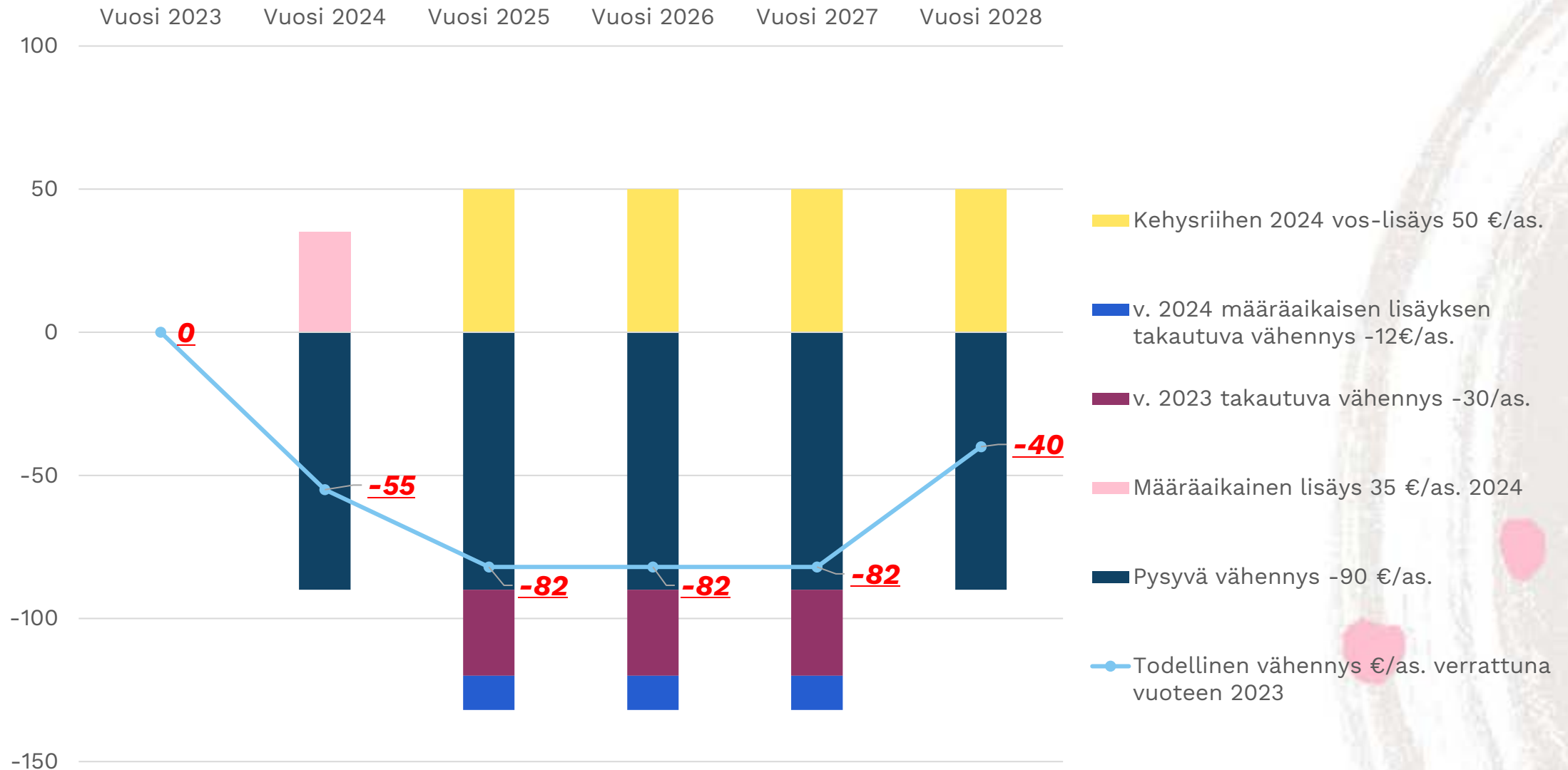
■ Valtionosuudet yhteensä 2024

■ Valtionosuudet yhteensä 2025

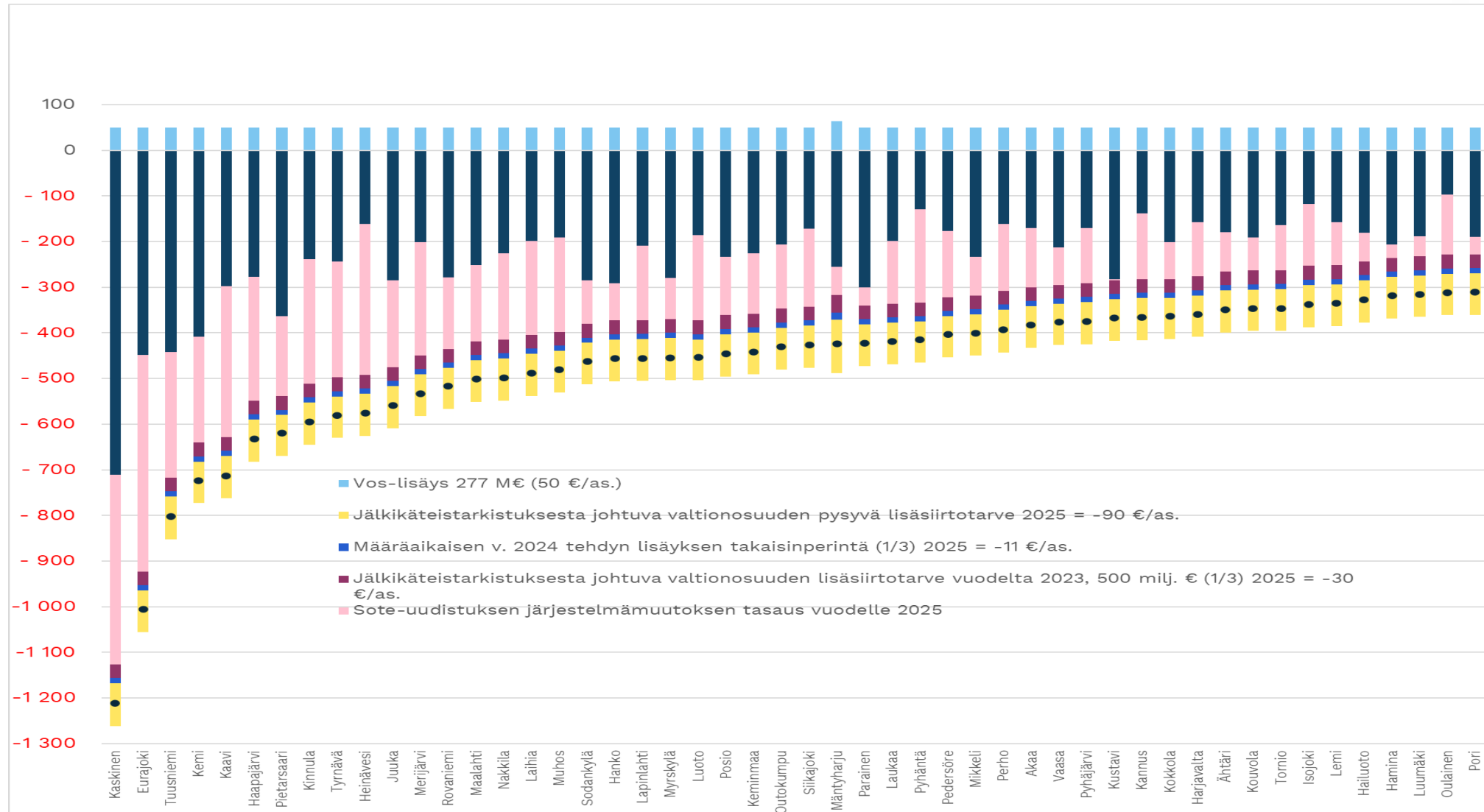

Sote-siirtolaskelman vaikutukset 2023-2027 ja 2028-

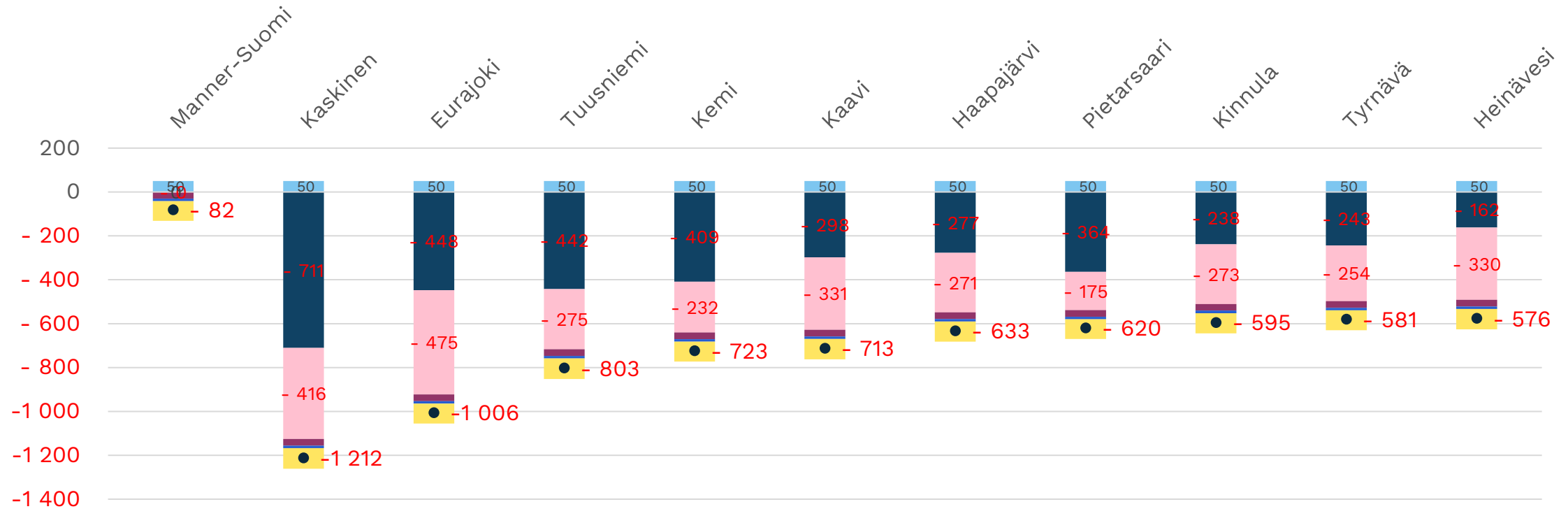
Luvut €/asukas

Sote-erät pakkasella top 50, €/as. 2025

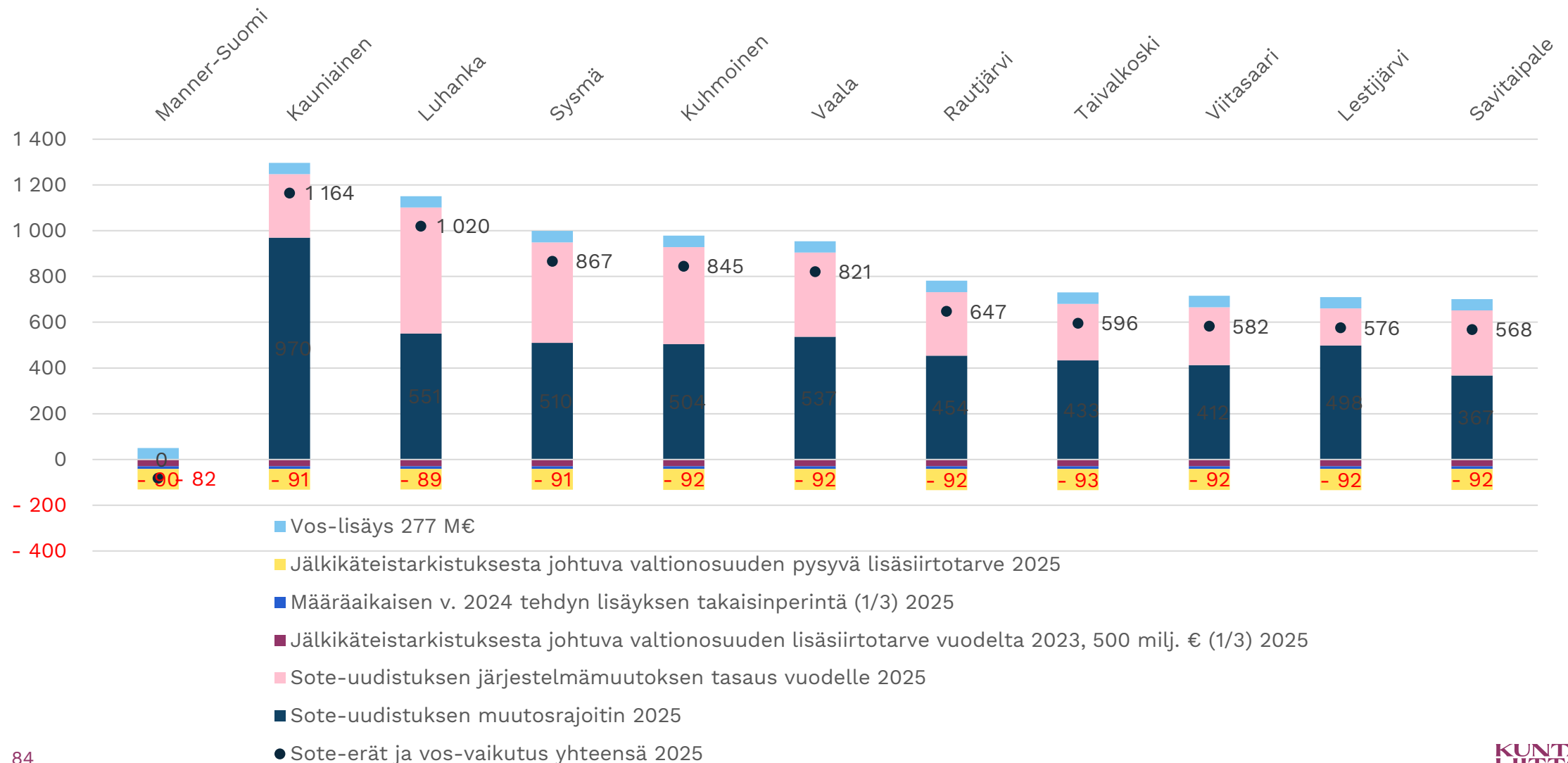

Sote-erät leikkaavat eniten €/as. – 10 kärki

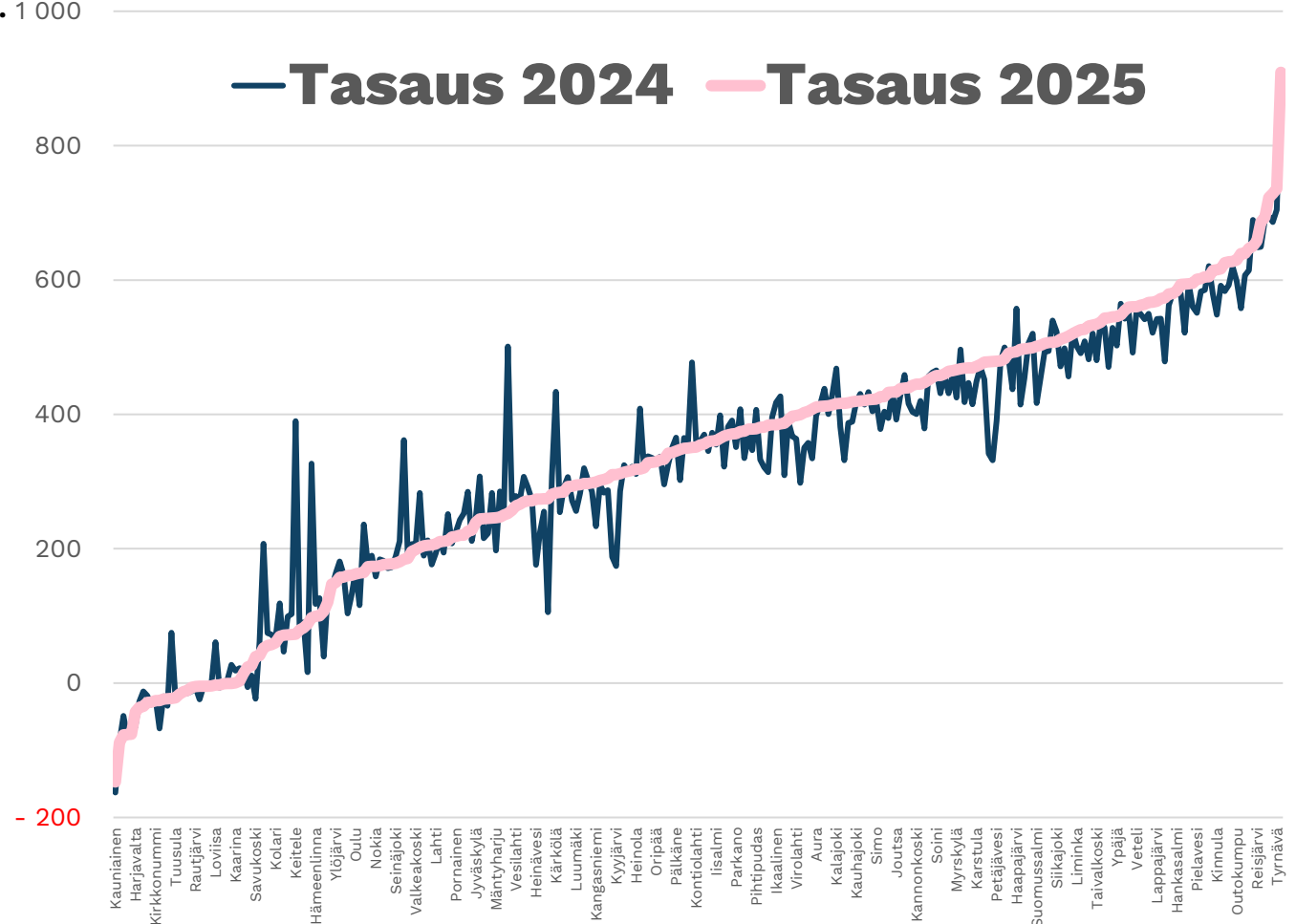
- Vos-lisäys 277 M€
- Jälkikäteistarkistuksesta johtuva valtionosuuden pysyvä lisäsiirtotarve 2025
- Määräaikaisen v. 2024 tehdyn lisäyksen takaisinperintä (1/3) 2025
- Jälkikäteistarkistuksesta johtuva valtionosuuden lisäsiirtotarve vuodelta 2023, 500 milj. € (1/3) 2025
- Sote-uudistuksen järjestelmämuutoksen tasaus vuodelle 2025
- Sote-uudistuksen muutosrajoitin 2025
- Sote-erät ja vos-vaikutus yhteensä 2025

Sote-erät tuottavat eniten – 10 kärki

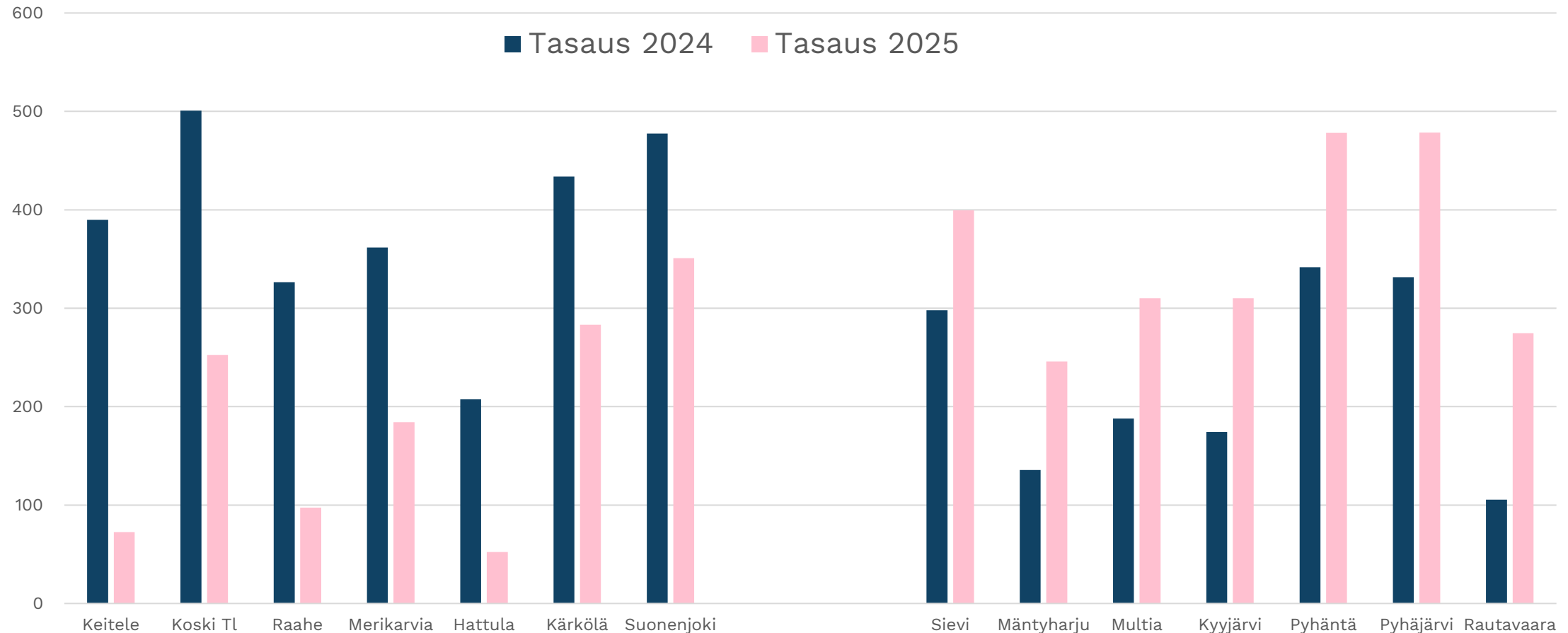

Verotuloihin perustuva valtionosuuden taseaus

- Yhteensä n. 800 M€ - muutos – 4 €/as. 2024-25 (146->142)
- Kuntakohtainen vaihtelu -147 €/as. (Kauniainen)... +909 €/as. (Merijärvi)
- Kuvasta näkyy, että vuosien välillä vaihtelu kunnan tasauksessa voi olla huomattava
- Erityisesti yhteisöveron heilahtelu vaikuttaa ja erityisesti kunnissa, joissa joku yksittäinen suuri yritys
- Vuoden 2025 tasauksen perusteena vuoden 2023 valmistuneen verotuksen tiedot
- Jos taseaus on kasvanut, verotulot ovat kehittyneet heikosti
- Jos taseaus on pienentynyt, verotulot ovat kehittyneet hyvin

Suurimmat tasauksen muutokset parempaan ja huonompaan – kunnat, joissa muutos yli 100 €/as.

OKM-vos pääsi vähän yllättämään – vai pääsikö?

- Kunnat yhteensä nettona saavat tänä vuonna 180 M€ - lähes kolminkertaisesti viime vuoteen verrattuna
- Tärkein selittäjä on perusopetuksen valmistavan opetuksen kasvu
 - Sitä annetaan pääsääntöisesti kielitaidottomille maahanmuuttajalapsille
- Pohjana ovat vuoden 2023 toteumatiedot -> ei pitäisi yllättää, että kunnassa on tällaista toimintaa ollut -> sivistystoimen ja taloushallinnon kommunikaatio ja OKM-vos:n määräytymisperusteet kannattaa ottaa yhdessä hallintaan – parantamisen varaa myös Kuntaliiton (tämän esittäjän) tiedottamisessa ja koulutustoiminnassa.
- Ammatillisen koulutuksen kuntien omarahoitusosuus pienentyi eli ammatillisen koulutuksen rahoitusleikkaus kohdistui myös kuntien rahoitusosuuteen
- Oppimistehtävä: Tutki kuntasi OKM-vos:n muodostuminen – linkki OKM:n rahoituspäätöksiin löytyy Kuntaliiton vos-laskelmasta

Perusopetukseen valmistavan opetuksen rahoituksen määräytyminen

Lähde: Opetus- ja kulttuuritoimen rahoitus 2024 –julkaisu, sivu 24

Pidetään yhteyttä

Erityisasiantuntija Olli Riikonen (valtiosuusasiat)

olli.riikonen@kuntaliitto.fi

Puh. 050 477 5619

www.kuntaliitto.fi

Vihreän siirtymän työpaikat – Alueavain-hanke

Kaupunkikehityspäällikkö Henrk Lönnqvist

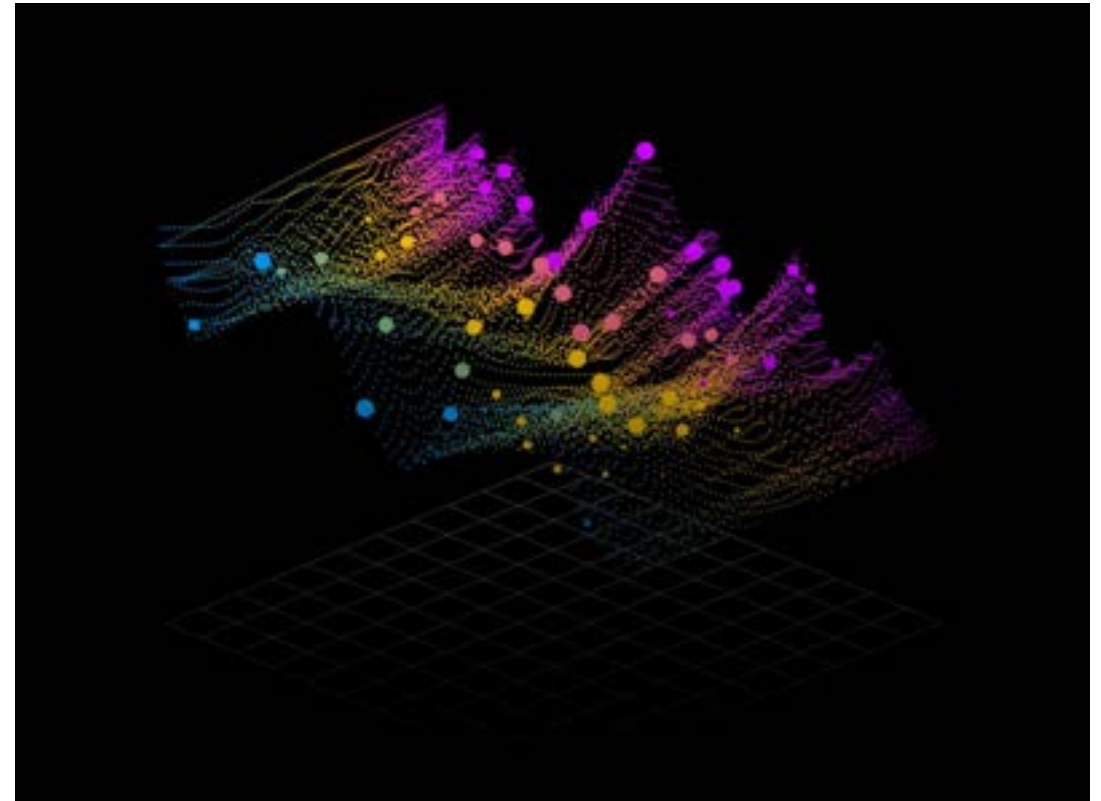
16.1.2025

AlueAvain –vaikuttavaa tietoa Suomen suurimmista kaupungeista

- AlueAvain –hanke on C6-kaupunkien ja Kuntaliitto rahoittama pilottihanke (2023-25) jossa Aalto-yliopiston taloustieteen laitoksen ja Aalto Economic Instituten tutkimusryhmä tuottaa vaikuttavaa tietoa kaupunkien päätöksenteon tueksi.
- Hankkeessa korostuu tiedon **alueellinen luonne** ja tietuotannossa hyödynnetään moderneja talous- ja väestötieteellisiä työkaluja.
- Hankkeen tekee erityiseksi monipuolisten ja ajantasaisten **mikroaineistojen** -yksilötason aineistojen – käyttö ja **yhdistäminen** muiden aineistojen kanssa.
- Tilastokeskuksen aineistojen ohella käytössä on myös muiden toimijoiden aineistoja.

Esimerkkejä toteutetuista analyyseistä

- Yliopisto-opiskelijoiden sijoittumispäätökset valmistumisen jälkeen
- ARA-asuntojen uusien tulorajojen vaikutukset asukasvalintaan
- Pienet asunnot, niiden asukkaista ja muuttoliike
- Kaupunkikeskustojen sosioekonomisen muutoksen analyysi
- Tyhjillään olevat asunnot
- Työperäiset maahanmuuttajat C6-kaupungeissa
- Maahanmuuttajien asumisurat ja sijoittumisvalinnat sekä tulokehitys
- Vihreän siirtymän työpaikat kaupungeissa

**Esimerkki AlueAvain-
hankkeesta:
Vihreän siirtymän
työpaikat kaupungeissa**

Vihreä siirtymä avaa Suomen taloudelle uusia mahdollisuuksia

Vihreä siirtymä on aluekehityksen uusi supervoima

Satoja ihmisiä työllistävät tehdashankkeet junnaavat paikallaan Satakunnassa – Onko vihreä siirtymä peruttu ja sen tuomat työpaikat menetetty?

Digivihreä siirtymä muuttaa työtä kaikilla toimialoilla

**Miten vihreä siirtymä näkyy
työmarkkinoilla?**

**Kuinka paljon syntyy uusia työpaikkoja,
millaisia muutospaineita kohdistuu
olemassa oleviin työpaikkoihin
(ammatteihin)?**

Työpaikkojen vihreä siirtymä

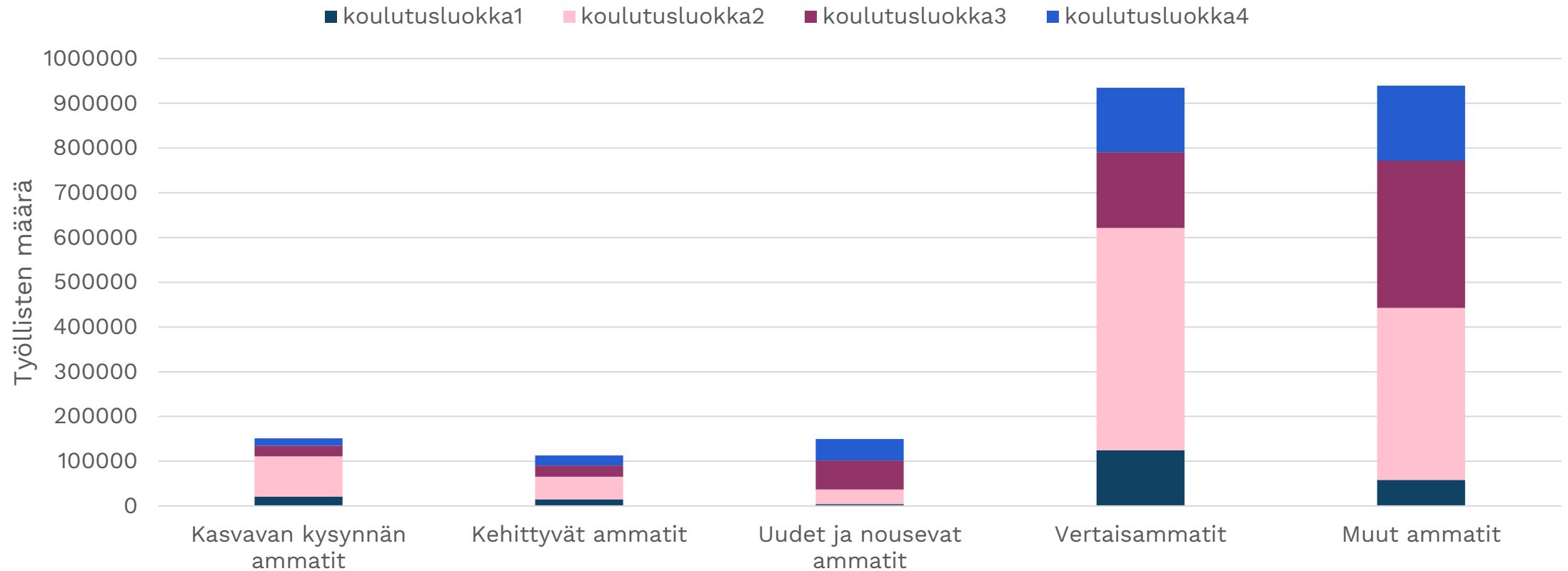
- Vihreä siirtymän vaikutukset näkyvät työmarkkinoilla näkyvät mm. siten, että työn sisältö muuttuu vihreän siirtymän seurauksena - selvimmin tämä näkyy teollisuudessa, energiasektorilla ja rakennusalalla.
- Täysin uusia työpaikkoja voidaan odottaa syntyvän erityisesti uusiutuvan energian tuotantoon, vety- ja akkuteollisuuteen sekä kiertotaloussektorille.
- Joidenkin arvioiden mukaan, vuoteen 2035 mennessä vihreässä siirtymässä on kyse on 50 000 – 100 000 uudesta työpaikasta, joista valtaosa on siis vihreän siirtymän myötä kehittyviä työpaikkoja. Kokonaan työpaikkoja näistä olisi 20-30% on täysin uusia.

Vihreät ja ei-vihreät ammatit (Busk ym. 2023)

- **Vihreän kasvavan kysynnän ammatit** ovat jo olemassa olevat ammatteja, joiden kysyntä tulee kasvamaan vihreän siirtymän myötä, mutta nämä ammatit eivät vaadi merkittäviä muutoksia tehtävä- sisällöissä, tiedoissa tai taidoissa.
- **Vihreät kehittyvät ammatit** ovat olemassa olevia ammatteja, joiden tehtäväsisältö, tiedot ja taidot vaativat kehittämistä vihreän siirtymän myötä.
- **Vihreät uudet ja nousevat ammatit** ovat yksittäisiä ammatteja, jotka syntyvät edistämään vihreän talouden kehitystä. Ammatti voi olla täysin uusi, tai vanhan ammatin pohjalta syntynyt.
- **Ei-vihreät vertaisammatit** ovat sellaisia, joille löytyy vähintään yksi samankaltainen ammatti, joka on luokiteltu vihreäksi. Vihreä siirtymä vaikuttaa näihin ammatteihin sitä kautta, että ne ovat hyvin samankaltaisia kuin vihreät ammatit.
- **Muut ei-vihreät ammatit** ovat sellaisia, joihin vihreä siirtymä ei suurella todennäköisyydellä vaikuta ainakaan lyhyellä aikavälillä.

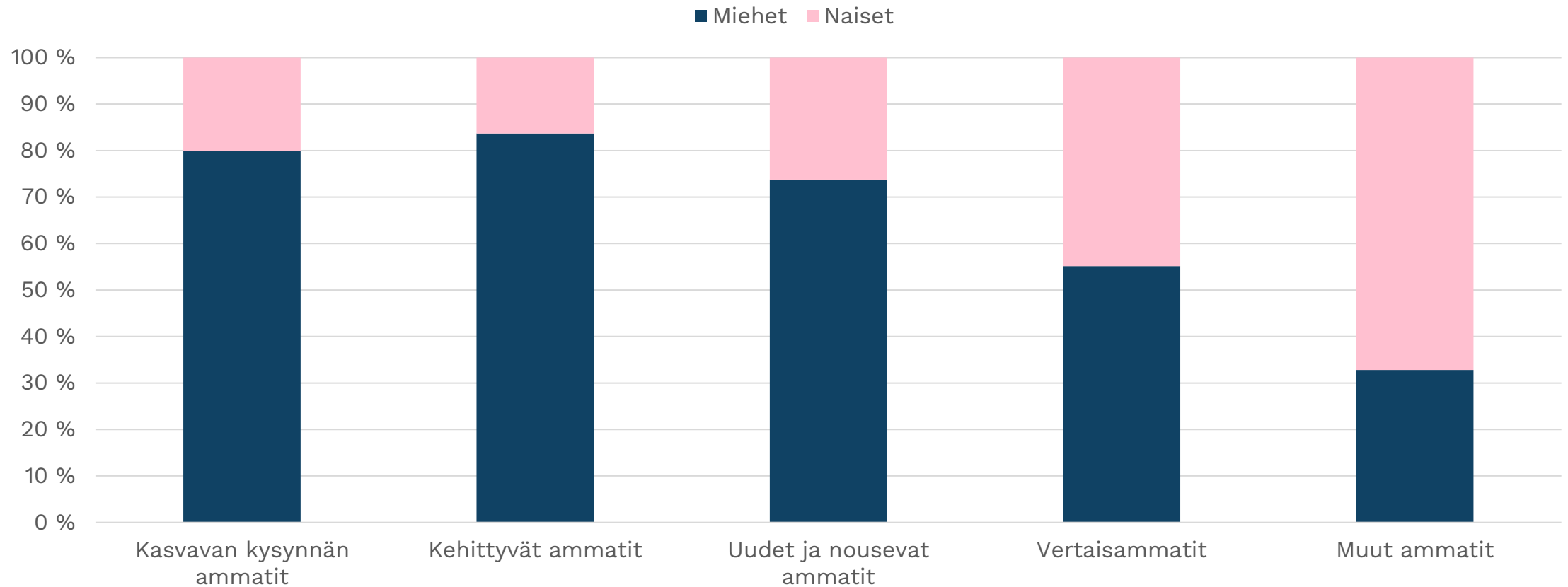
Kaikilla koulutustasoilla suhteellisen pieni osa työskentelee vihreissä ammateissa

Ammattien vihreys ja koulutustaso

Miesten osuus suurempi vihreissä ammateissa

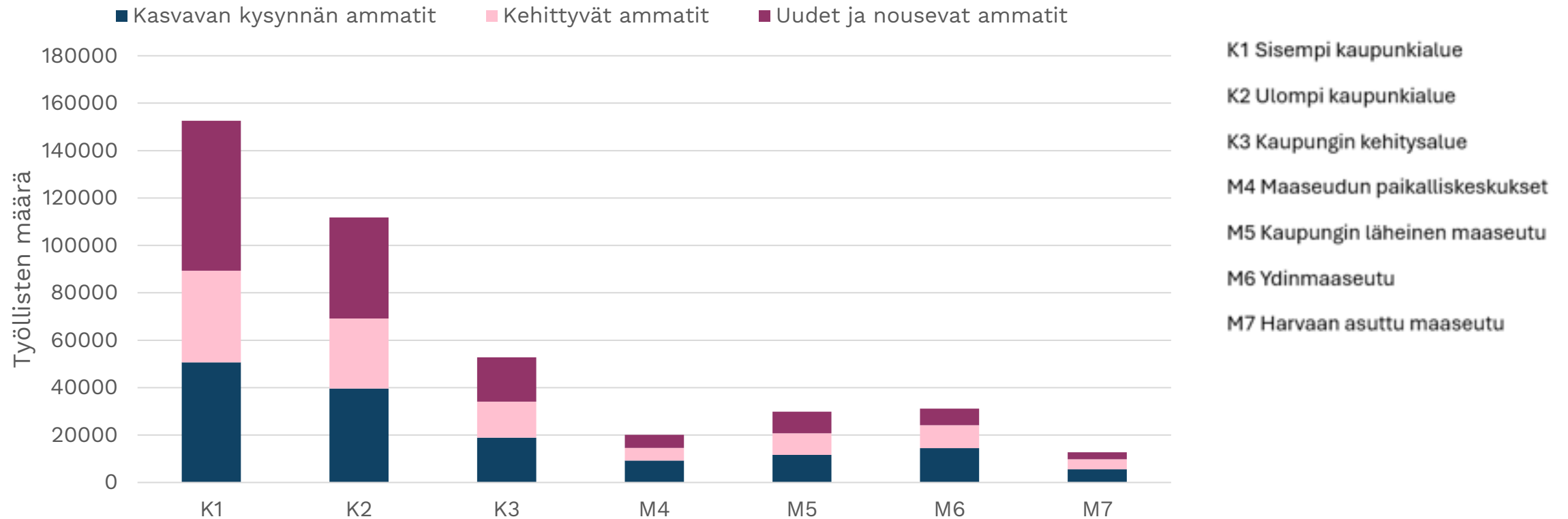
Miesten ja naisten osuus ammatin vihreyden perusteella

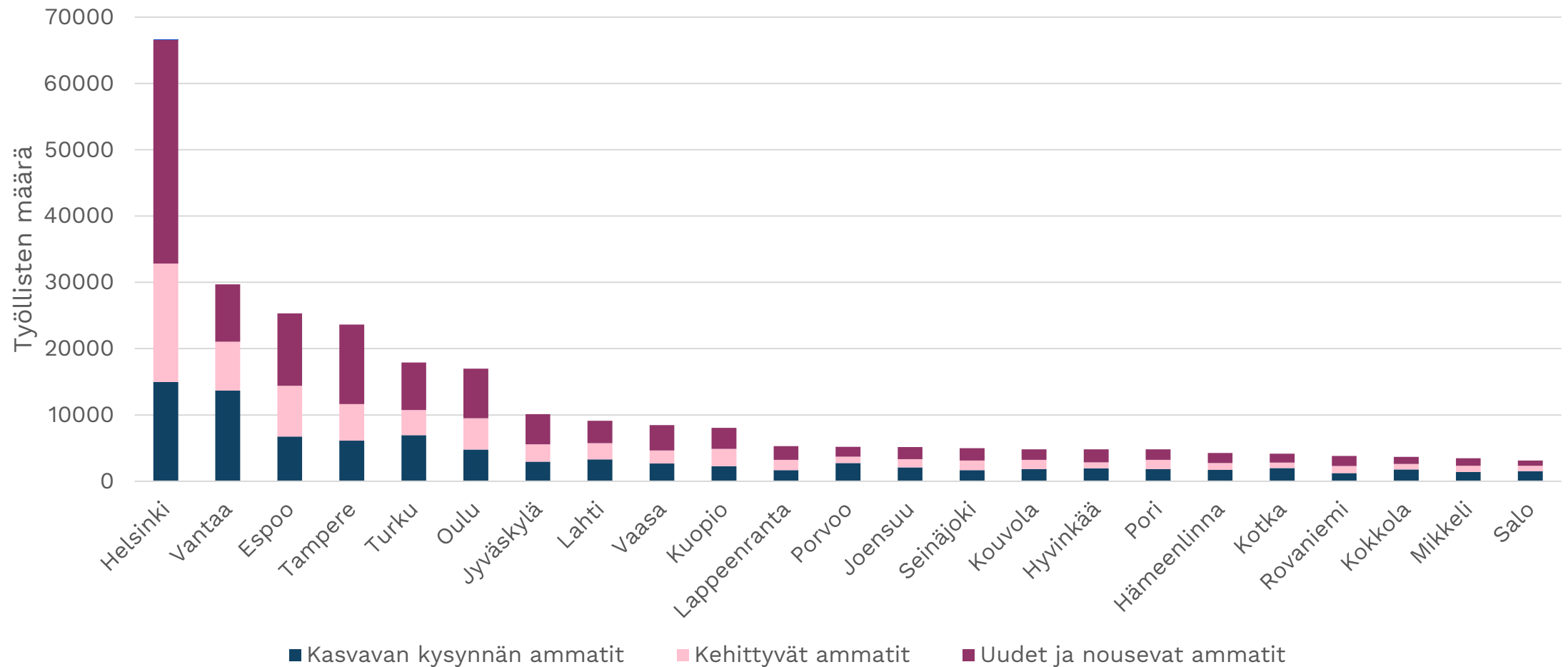
**Miten vihreä siirtymä näkyy
alueilla?**

**Ammattirakenne eri alueilla
vihreän siirtymän
näkökulmasta**

Vihreät ammatit maaseutu-kaupunki – luokituksen mukaisesti

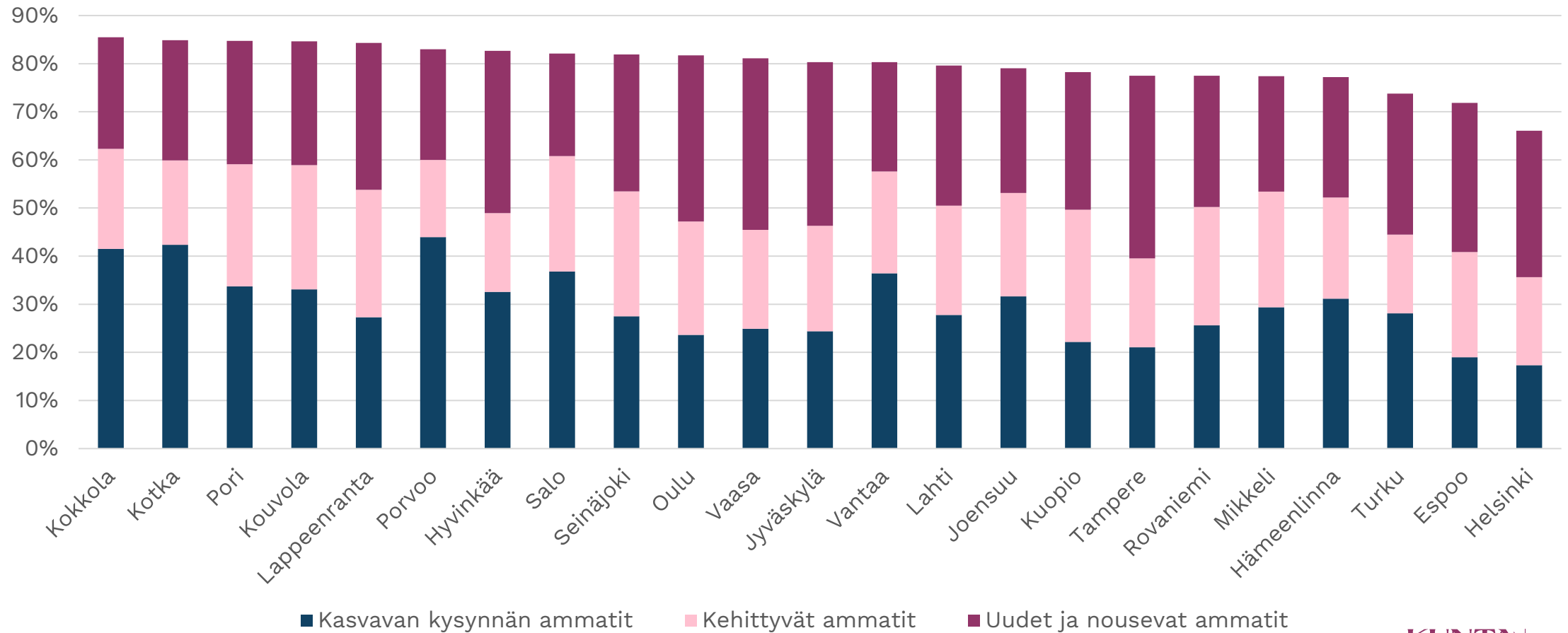

Vihreät ammatit (2021), C23-kaupungit

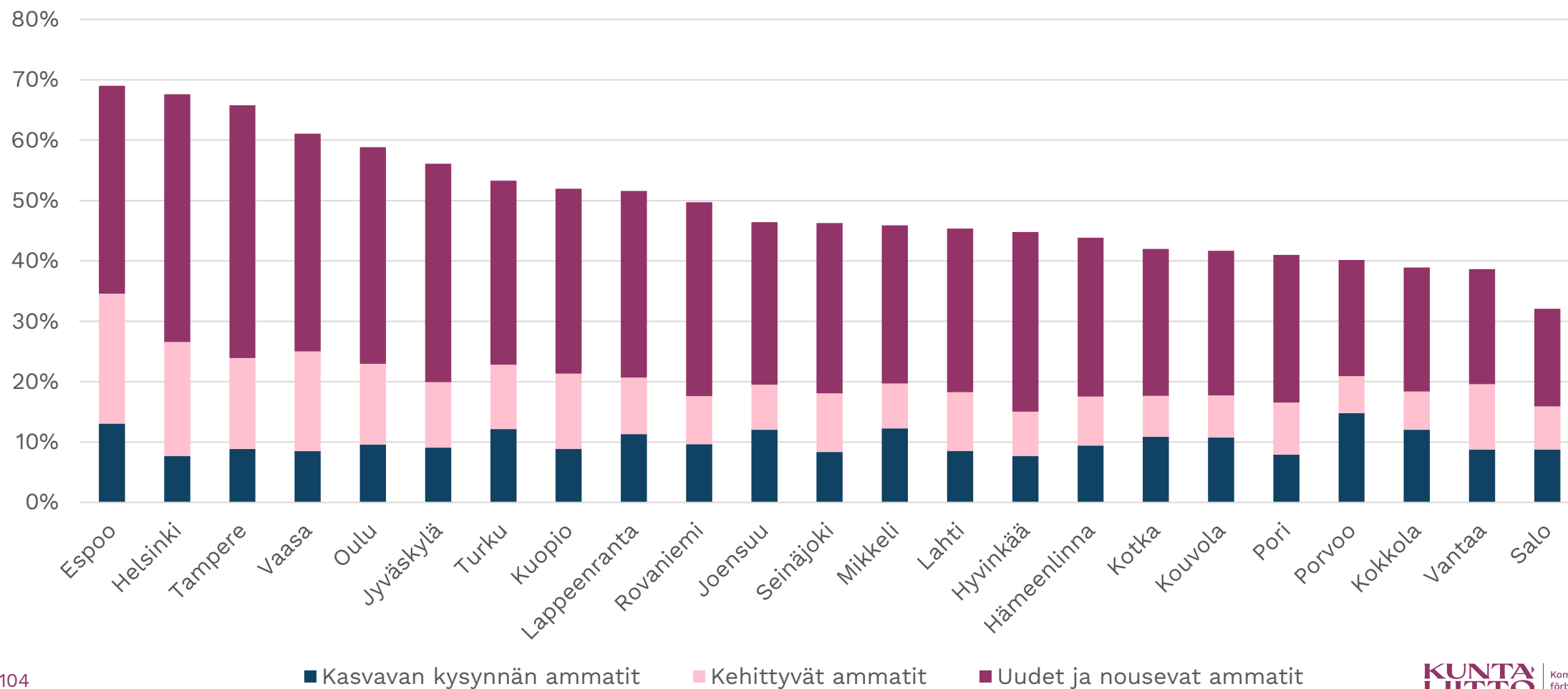
Miesten ammatit usein vihreän siirtymän ammatteja

Miespuoliset vihreissä ammateissa vuonna 2021, osuus vihreissä ammateissa työllisistä

Korkeakoulututkinnon suorittaneiden osuus vihreissä ammateissa työskentelevistä, C23-kaupungit (2021)

Alemman tai ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneet vihreissä ammateissa vuonna 2021, osuus vihreissä ammateissa työllisistä

AlueAvain-hanke

...antaa mahdollisuuden tarkastella tietosisältöjä tarkalla aluetasolla

...erilaisia tietosisältöjä yhdistellen (väestö, rakennuskanta, työpaikat, yritykset...)

...perinteisiin tutkimushankkeisiin nähden huomattavan nopeassa aikataulussa.

AlueAvain -hankkeen pilottivaihe päättyy kesällä 2025 - tavoitteena on

...vakinaistaa toiminta pilottivaiheen jälkeen

...laajentaa tietosisältöjä merkittävästi kaupunkien eri toimialojen tarpeisiin

...hyödyntää kaupunkien omia tievarantoja yhdistellen niitä tarpeen mukaan muiden aineistojen kanssa

...mahdollistaa, tilannekuvan muodostamisen ohella, mm. erilaisten toimenpiteiden vaikuttavuuden arviointi

KIITOS!

henrik.lonnqvist@kuntaliitto.fi

TALOUSHALLINNON KOULUTUSTARJONTAA 2025

- ❖ Tapahtumat
- ❖ Koulutusohjelmat
- ❖ Webinaarit
- ❖ Verkkokurssit

FCG ●

TAPAHTUMAT

RAFO Rahoitus- ja johtamisfoorumi 2025

- 5.-6.2; Lahti

Talous- ja veroennustepäivät 2025

- 6.-7.5; Helsinki

Kirjanpitäjien koulutusfoorumi 2025

- 21.-23.5; Helsinki

KOULUTUSOHJELMAT

Kunta-alan taloushallinnon perusteet -koulutusohjelma

- maaliskuu - kesäkuu 2025

Kunta-alan Controller 2024 -koulutusohjelma (fcg.fi)

- elokuu – marraskuu

Kunta-alan laskentatoimen koulutusohjelma 2025 – 26

Syyskuu 2025 –toukokuu 2026

WEBINAAREJA

- 11.3. [Kestävä kehitys kunnissa: Budjetointi ja tiedolla johtaminen](#)
- 15.-16.4. [Arvonlisäverotuksen peruskurssi](#)
- 27.5. [Investointien hallinta, talous ja valvonta](#)
- 19.3. [Robottiikka ja tekoäly kunnan taloushallinnossa 2 - Missä mennään nyt?](#)
- 25.3. [Säätiöt kunta-alalla - erityispiirteet, ohjaus ja valvonta](#)
- 20.3. [Kuntien automatisoitu talousraportointi tilivuodelta 2024 - keskiössä tilinpäätöstä täydentävät tiedot](#)
- 3.4. [Automatisoitu talousraportointi - Tietoja opetuksen taloudesta ja toiminnasta -raportointikokonaisuus TOTT](#)
- 29.4. [Sisäinen valvonta ja riskienhallinta - kenen vastuulla ja miten edistää?](#)

VERKKOKURSSIT

LISÄTIEDOT:

[Digikanava | FCG Koulutus- ja tapahtumapalvelut](#)

- [Kurssipaketti: Kunta-alan tuloverotuksen perusteet](#)
- [Mikrokurssi: Arvionvaraiset erät kunnan kirjanpidossa ja tilinpäätöksessä](#)

FCG.

**Taloustorstai-live
Rafossa 6.2.2025**

**Seuraava
Taloustorstai-stream
20.3.2025
klo 9.30**

Tervetuloa!

